

Miljø- og
Fødevareministeriet

EU og Internationalt
Den 7. november 2018
MFVM 686

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 - landbrugsdelen

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)392
side 3
2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)393
side 20
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)394
side 27
4. Markedssituationen for landbrugsprodukter
– *Orientering ved Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke
side 32
5. Taskforce vedrørende Afrikas Landdistrikter
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 36

6. Aktuelle udfordringer vedrørende plantebeskyttelse
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 37
7. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om åbenhed og bæredygtighed i EU's risikovurdering i fødevarekæden og om ændring af forordning (EF) nr. 178/2002 [om generel fødevarelovgivning], direktiv 2001/18/EF [om udsætning i miljøet af GMO'er], forordning (EF) nr. 1892/2003 [om GM-fødevarer og -foderstoffer], forordning (EF) nr. 1831/2003 [om fodertilsætningsstoffer], forordning (EF) nr. 2065/2003 [om røg aromaer], forordning (EF) nr. 1935/2004 [om materialer i kontakt med fødevarer], forordning (EF) nr. 1331/2008 [om den fælles godkendelsesprocedure for fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymmer og fødevareromaer], forordning (EF) nr. 1107/2009 [om plantebeskyttelsesmidler] og forordning (EU) 2015/2283 [om nye fødevarer]
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM (2018) 179
side 38
8. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2018) 385
side 46
9. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning der på vegne af EU skal tages under det 38. møde i den Stående Komité under Bern-konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder i forhold til ændringer i bilag II og III
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM (2018) 731
side 52
10. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det syvende møde mellem parterne i aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle for så vidt angår visse ændringer af bilag 3 til aftalen
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM (2018) 717
side 55

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 19. november 2018 – landbrugsdelen

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 KOM(2018)392

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteloft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljøtiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarerproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering. I

tilknytning til de generelle målsætninger, introducerer forslaget ni specifikke mål, som skal forfølges. Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-2027. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En *SWOT-analyse* er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en *ex ante-evaluering* er en forudgående analyse af planens forventede effekter. *SWOT*-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af *SWOT*-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.
- **Overvågning, rapportering og evaluering:** Der skal etableres en såkaldt performeramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemførelsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.
- **Interessentinddragelse:** Medlemsstaten skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle i forhold til det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som f.eks. vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

Medlemsstaterne vil få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav om indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver underkendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler. Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (*performance clearance*), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (*performance review*), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund resultatindikatorer (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger udover den direkte indkomststøtte til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline". Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plantebeskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om anvendelse af værktøj til udarbejdelse af gødningsplaner og indberetning om gødningsforbrug. I relation til klima og biodiversitet følger der krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000 og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyresundhedsområdet udvides konditionaliteten og kravene om indberetning af dyresygdomsudbrud til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs samt opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

Medlemsstaterne kan vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 % for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 % for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 % for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 % af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grønning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 % af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for et-årige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 % af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 %, hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 %.

Landdistriktsudvikling (Søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,
- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,

h) Vidensoverførsel og information.

Medlemsstaterne kan etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug, omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Medlemsstaterne skal etablere ordninger med forpligtelser vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. Efter den første periode kan varigheden af efterfølgende tilsagn nedsættes, hvis det er behørigt begrundet. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet (til vandoplandene), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante GLM-normer og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer. Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen, med undtagelse af SMR 1 (vandrammedirektivet). Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 % af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI).

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 %. Derudover foreslås det, at minimum 5 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden. Ordningen foreslås at kunne støtte omtrent de samme tiltag som nu, men med udvidelser.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 % fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 % af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 % af en producentorganisationens samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 % af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 % af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 % af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes mindst 2 % af midlerne under søjle I til målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 % for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 % national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke pro-

duktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 %, som nu udgør 75 %.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 % af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 % af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 %, mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 %.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 % af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugs politikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonussen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonussen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 % i forhold til i dag.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag lagt op til, at den strategiske plan først bør gælde fra 2023 af hensyn til medlemsstaternes implementering. Europa-Parlamentet ønsker, at kvinders rettigheder indskrives som et af målene med den fælles landbrugs politik, samt at der tilføjes indikatorer om kvinders rolle, skovbrug og eksportmarkeder. Definitionen af den ægte landbruger ønskes knyttet til landbrugsaktivitet og aldersgrænsen for unge landmænd skal hæves fra 40 til 45 år. Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at minimum 70 % af den direkte støtte skal allokere til indkomststøtte. Medlemsstaterne skal kunne introducere deres egen tærskel for capping, som ikke kan være under 100.000 € efter lønomkostninger, eco-schemes og støtte til unge landmænd er fraregnet. Omfordelingsstøtten skal begrænses til 25 % af indkomststøtten og gå til landbrug med maksimum 30 hektar eller gennemsnittet i medlemsstaten. Derudover ønskes visse undtagelser fra konditionalitet for økologiske landbrug, små landbrug og landbrug placeret i yderregioner. Koblet støtte ønskes fastholdt på det nuværende niveau. I forhold til landdistriktsudvikling ønsker Europa-Parlamentet, at støtte til arealer med naturlige begrænsninger inkluderes i øremærkningen på 30 % til miljø- og klimaindsatser. Endelig ønsker Europa-Parlamentet at udvide omfanget af de obligatoriske risikostyringsværktøjer og fjerne performancebonussen. Rapporten ventes drøftet i Landbrugsudvalget den 21. november 2018.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugs politik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der er behov for nærmere analyse af forslaget for at kunne vurdere konsekvenserne.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige budget, som blev præsenteret 2. maj 2018. Den kommende aftale om EU's flerårige budget, der indgås af Det Europæiske Råd, fastlægger den overordnede årlige fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik's søjle I og II og fordelingen mellem medlemsstaterne, herunder delvist konvergens af direkte støtte mellem medlemsstaterne. Af forslagens bilag 7 fremgår det, at medlemsstater, hvis gennemsnitlige støtteniveau ligger under 90 % af EU-gennemsnittet, får lukket 50 % af differencen frem mod 2027. Alle medlemsstater bidrager ligeligt til finansieringen af denne omfordeling.

Ud af en samlet budgetkategori for bæredygtig udvikling på ca. 337 mia. € for perioden 2021-2027 (2018-priser) reserveres godt 254 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. € til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. € til fiskeri og ca. 5 mia. € til miljø og klima. I faste priser svarer det til en reduktion af budgetkategorien på ca. 21 % i forhold til perioden 2014-2020 inklusiv Storbritannien. Kommissionen har oplyst, at hvis der regnes i løbende priser, og Storbritanniens andel af budgettet i 2014-2020 fratrækkes, er der tale om en reduktion på ca. 5 %. For Danmark reduceres – på linje med de andre medlemsstater – den direkte støtte med 3,9 % fra 2020-2021 og fastholdes herefter i løbende priser. Budgetforslaget indebærer endvidere, at den danske konvolut til landdistriktsudvikling i løbende priser reduceres med 15,6 % i perioden 2020-2027 sammenlignet med perioden 2014-2020.

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag. Der tages forbehold for, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ændre sig. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil således i høj grad blive påvirket af udkommet af forhandlingerne om EU's samlede finansielle ramme, og beslutninger om øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne på op til 15 % af den årlige konvolut for søjle I.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 % af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 1 Den danske tildeling på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. euro	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser ²	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

I forhold til capping så arbejdes der fortsat på en beregning af de erhvervsøkonomiske konsekvenser heraf.

² I beregningen af faste 2018-priser er der antaget en inflation på 2 %

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer har fremsendt bemærkninger til forslaget, der justerer tidligere afgivne bemærkninger, idet disse var indsendt på baggrund af en ikke-endelig version af Kommissionens forslag.

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater indenfor miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte *eco-schemes*) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet overfor den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 % i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-2027.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer

en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikens effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte "eco-schemes". Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for "indkomststøtte", da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 % af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande. Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering.

I forhold til *støtteloftet* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloftet. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterleves både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 % dog med mulighed for ekstra 2 % til proteinafgrøder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. F.eks. at der ikke bliver tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på "vejledning og korrektion" i stede for den nuværende fokus på "kontrol og sanktion".

I forhold til definitioner m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmøntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod "reelle landmænd", så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslændmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer

det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for f.eks. natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette skal være obligatorisk, men at det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan. Endelig bør den nationale medfinansieringssats for miljø- klima og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 % til den generelle sats på 43 %.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Økologisk Landsforening hæfter sig i særlig grad ved, at der står, at den direkte støtte skal udgøre hovedparten af søjle I, og at betalingerne fra grønning indregnes. Foreningen hæfter sig derudover også ved, at det forudses, at økologiske arealstøtteordninger fortsat skal finansieres med midler fra søjle II, og at fleksibilitetsmidlerne øges.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at der sker et skifte i EU's landbrugspolitik, hvor passiv støtte gradvis erstattes med betaling for fælles goder som for eksempel betaling til naturelementer, naturpleje og naturtiltag i landbrugsdriften, afgræsning, forbud mod pesticider, lavere N-forbrug end tilladt via reglerne, kulstofopbyggende dyrkningspraksis, stier i landbrugslandet etc. Det er i den sammenhæng forkert at lade de direkte betalinger udgøre hovedparten i søjle I. Dog fremgår det ikke, hvad der forstås med "hovedparten", er det meget over halvdelen, eller er det godt og vel halvdelen?

Økologisk Landsforening mener, at de direkte betalinger i den første periode kan ligge på 50 % af betalinger fra søjle I, således at de resterende 50 % er afsat til grønne top ups. Basisstøtten kan gradvis nedsættes i efterfølgende CAP-perioder. Ovenstående giver de bedste forudsætninger for at sikre både landbrugets og miljøets interesse, hvor miljø både dækker over naturkvantitet, kvalitet, vandmiljø og klima. Uden dette skifte vil der fortsat være pres på naturen i landbrugslandskabet, og konflikten mellem landbrug og natur vil være opretholdt.

Modellen vil også gøre det muligt at give konventionelle og økologiske landmænd lige vilkår, idet det dermed er muligt at undlade at afsætte særlige midler til økologiske arealstøtteordninger. Det vil sige, at økologi ikke skal have en særbevilling.

I forlængelse af dette, så mener Økologisk Landsforening, at det er forkert at opretholde økologiske arealstøtteordninger og miljøtiltag i søjle II. Hvis det bliver, som der er redegjort for i notatet, så vil den nye reform af den fælles landbrugspolitik ikke være den modernisering af EU's landbrugspolitik, som der er behov for, og som der kunne blive tale om, hvis midlerne i søjle I i højere grad disponeres til grønne top ups, mens søjle II afsættes til udvikling og demonstrationsaktiviteter, uddannelse, information og markedsfremme mm. Såfremt miljøordningen fastholdes i søjle II er det principielt positivt, at fleksibilitetsmidlerne hæves til 20 %, men Danmark bør arbejde for, at miljøordningerne fremadrettet betales som grønne top ups fra søjle I. Det er midlerne i søjle I, der sikrer lige muligheder for alle landmænd på tværs af EU, og beslutningen om at flytte midler fra landbruget til miljøet fastholder skellet mellem landbrug og miljø.

Økologisk Landsforening mener, at en model, hvor grønning lever videre i søjle I i form af, at betalingen for grønning er indregnet i den direkte betaling og natur- og miljøordninger i søjle II, vil betyde, at der fortsat vil være udfordringer med at skelne på søjle I-grønne tiltag og søjle II-grønne tiltag. Det vil skabe betydeligt mere forenkling for landbruget og forvaltningen, hvis grønne tiltag samles i den samme søjle. Det vil også gøre det enklere at sikre reel grønning for midlerne og ikke udhulet grønning, som det delvis er tilfældet i dag jf. evalueringen af grønningen.

Økologisk Landsforening vil i øvrigt gerne foreslå, at dyrevelfærd via ekstensivering af dyreholdet i form af mere plads og krav om adgang til udearealer fremmes via top up-modellen. EU's landbrugspolitik bør ikke fremme intensiveret husdyrproduktion, hvor landbrugsdyr lukkes inde i staldene. Økologisk Landsforening er bekymret for, at det kan blive en afledt effekt af EU-midler til klimateknologi.

Økologisk Landsforening finder det meget vigtigt, at medlemslandene forpligtes på at afsætte en vis andel af søjle I på Eco-schemes. Helt konkret foreslår Økologisk Landsforening mindst 50 %. Det er vanskeligt at forestille sig, at der er lande, der vil give Eco-schemes høj prioritet, hvis der er andre medlemslande, der prioriterer at fortsætte med passiv produktionsstøtte i videst muligt omfang. Økologisk Landsforening forudsiger derfor, at reformen kun får begrænset effekt, hvis der ikke træffes beslutning om en minimumsbudgetramme i søjle I til Eco-schemes. Undlader man at fastsætte en minimumsbudgetramme, så kan det føre til konkurrenceforvriddning mellem landene, da landmændene fra lande, hvor søjle I midler er prioriteret til Eco-schemes konkurrerer mod landmænd, der har modtaget støtte til at producere fødevarer.

Økologisk Landsforening fraråder, at man både har grønne støtteordninger i søjle I og i søjle II. Det skaber bureaukrati og kompleksitet og er derved en unødigt barriere for at få mere grønt for EU's landbrugspenge ifølge Økologisk Landsforening. Kompleksiteten og barrieren opstår, når der skal tilvejebringes sikkerhed for, at der er tydeligt forskel grønne tiltag i søjle I og II. Det er allerede et problem i den eksisterende politik med grønning ifølge Økologisk Landsforening, og det problem vil fortsætte i den næste budgetperiode, hvis de grønne tiltag ikke samles i søjle I. Søjle II bør af hensyn til forenkling forbeholdes finansiering af faglig udvikling, uddannelse og information herunder markedsfremme.

Økologisk Landsforening finder det af meget stor betydning, at handlinger under Eco-schemes kan belønnes med en incitamentsbetaling og ikke kun kompensere udgifter. Leverancer på natur og miljø, lavere klimaaftryk fra landbruget og beskyttelse af drikkevandet og særlige hensyn i husdyrproduktionen forudsætter, at landmanden får en betaling for disse tiltag, hvis de skal være et reelt alternativt valg til yderligere produktion af fødevarer, der har en egen markedsværdi. Det er derfor af meget stor betydning, at det også er den måde, artikel 28 (6) litra a) skal læses: "6. Støtten til økoordningerne ydes i form af en årlig betaling pr. støtteberettiget hektar og ydes enten: (a) som betalinger ud over grundlæggende indkomststøtte som omhandlet i underafdeling 2 i denne afdeling ..."

Økologisk Landsforening er helt uforstående overfor, at det kun er tilladt at give incitamentsbetaling til grønne tiltag finansieret med midler fra søjle I. Det bør ændres, såfremt den endelige landbrugspolitik kom-

mer til at indeholde grønne tiltag i begge søjler. Samtidigt er netop dette forhold én meget vigtig årsag til, at alle grønne tiltag skal samles i søjle I ifølge Økologisk Landsforening. Der er behov for konkret betaling, hvis de skal være et reelt alternativ til yderligere intensivning.

Angående indretningen af Eco-schemes, så er det Økologisk Landsforenings indstilling, at:

- Eco-schemes skal anvendes til at betale for tiltag, der går videre end generel regulering, idet man ikke ifølge Økologisk Landsforening betaler borgere og virksomheder for at overholde lovgivning, men i stedet betaler for, at de går videre end at overholde lovgivningen.
- Der skal ifølge Økologisk Landsforening ikke være en selvstændig foranstaltning til økologi. Økologi kan være i lige konkurrence med konventionelle landbrugere, men hvis der mangler midler, så skal de ansøgere, der søger på mange foranstaltninger have højere prioritet end dem, der søger på få foranstaltninger.
- Økologer kan evt. have højere prioritet, fordi de allerede er inde i et kontrolsystem, som kan håndtere kontrollen af foranstaltningerne.
- Foranstaltninger i Eco-schemes forventes mindst at indeholde betaling for div. kulstofbindende praksis i jorden som efterafgrøder, vedvarende græs og afgræsningsmarker, træer, buske, stopning af dræn, jord ud af omdrift, agroforestry; forbud mod plantebeskyttelsesmidler ud over de, der er tilladte i økologi; afgræsning af naturarealer; etablering af naturelementer særligt, hvis de ikke må nedlægges igen; ekstensive husdyrbrugssystemer.

Økologisk Landsforening lægger meget vægt på, at Danmark arbejder målrettet for at få en accept af den såkaldte "bruttoarealmodellen" som beskrevet af Miljø- og Fødevarerministeriet. Det vil skabe en vigtig forenkling og fjerne presset på, at naturelementer i landbrugslandskabet, da disses eksistens ikke vil føre til en støttenedsættelse.

Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid, denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget. Økologisk Landsforening mener i forlængelse af dette ikke, at der er overensstemmelse mellem det første mål af de 9 målsætninger, der er listet, der skal være opfyldt i de nationale strategiske planer for landbrugspolitikken: "Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsynings sikkerheden" og EU's borgernes holdning til landbrugspolitikken.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig og nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet ifølge Økologisk Landsforening.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 % af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Sagen har været drøftet på et møde § 2-udvalget (landbrug) den 26. september 2018, hvor følgende blev bemærket:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstegn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteloft ("capping") og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer og flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "an-

dre sektorer” også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, og i eventuelle drøftelser heraf vil der i givet fald skulle ses på hele landbrugsbudgettet, herunder også søjle II.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima, samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og uanset, om der er tale om små, mellemstore eller store bedrifter. Regeringen arbejder for, at støttelofter ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne. Endvidere arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima.

Derudover arbejder regeringen for en mere målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder for en fælles, mere præcis og enkel støttebaseline, og at der til gengæld sker en øremærkning af en del af den direkte støtte til miljø- og klimaordninger under søjle I.

Regeringen vil tage mere specifik stilling til forslaget forskellige elementer, når der er gennemført en nærmere analyse af forslagets indhold og konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har desuden været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Derudover har sagen været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 KOM (2018) 393**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvede regnskabsafslutning. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horizontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler indenfor landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget

(EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højeste gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for, at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter *Suspensioner*

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel mellem de anmeldte udgifter og det rapporterede output for en ordning (> 50 %). Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer senest 15. oktober. Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver foranstaltning og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 %) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten indenfor det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen hæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter). En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 % kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstruktur, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

Én revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere overfor støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal indenfor rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Principperne fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af kontrolsystemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer

er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 procent af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 procent af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag lagt op til at ændre en række gennemførselsbestemmelser til delegerede retsakter i forhold til procedurer for betalingsorganernes godkendelse, certificeringsorganernes opgaver og handlingsplanernes indhold og opstilling. Derudover lægger udkastet op til, at landbrugsreserven målrettes kriser og ikke almindelig markedsforvaltning. Finansiell disciplin bør ifølge udvalget kun anvendes som en sidste mulighed til at fylde krisereserven op, og der bør fortsat være en minimumsgrænse på 2.000 € per landmand. Udkastet til rapport ventes drøftet i Landbrugsudvalget den 21. november 2018.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der er endnu ikke grundlag for at vurdere dets rækkevidde.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte "konditionalitet" ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 %, og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 %.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker afslutningsvis, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Økologisk Landsforening fremhæver betydningen af, at Danmark arbejder for at få ideen om bruttoarealmo-

dellen igennem. Det vil skabe stor forenkling i forvaltning af arealstøtteordningerne ifølge Økologisk Landsforening. Det er ifølge Økologisk Landsforening positivt, at den nuværende model med grønningskrav ophører og erstattes af eco-schemes. Det antages, at bruttoarealmodellen vil spille en rolle for hvordan der kan køre en enkel kontrol af eco-schemes tiltag. Det vil ifølge Økologisk Landsforening være væsentligt for forenklingen, at alle grønne areal tiltag samles i søjle I. Økologisk Landsforening mener, at der også skal være mulighed for at understøtte en ekstensiv husdyrproduktion. Denne må i de fleste tilfælde ifølge Økologisk Landsforening forventes at være knyttet sammen med anvendelse af udearealer. Af den årsag så bør den også lægges i søjle I, hvor forenkling blandt andet sikres via introduktion af bruttoarealmodellen.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at det er af meget stor betydning, at der kan opnås arealstøtte til arealer, uanset om de er bevokset med træer og buske, idet denne vegetation gør arealerne mere egnede til husdyr. Det er forkert at udelukke arealer fra støtte som følge af, at de er bevokset med træer, da adgang til egnede afgræsningsmarker og hønsegårde er en integreret del af husdyrproduktionen. Ligeledes er det ifølge Økologisk Landsforening væsentligt for udviklingen af et klimapositivt landbrug, at det kan indrettes med skovlandbrug, uden at det udløser stort bureaukrati. Der er behov for at definere skovlandbrug som støtteberettiget areal og fastsætte arealkoder til dette. Dette behov vil ligeledes kunne opfyldes med anerkendelsen af bruttoarealmodellen. For så vidt angår konditionalitet, så har Økologisk Landsforening vanskeligt ved at se, at der er stor forskel til de nuværende krydsoverensstemmelseskrav.

Økologisk Landsforening er forbeholden overfor at reservere midler til krisesituationer. Det vil optage en stor del af budgettet og bidrager ikke til den rette risikostyring i landbruget. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust overfor klimaudsving. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige overfor tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne efterspørger generelt mere information om sammenhængen mellem den strategiske plan, tilpasninger af planen, revision og risiko for suspensioner og underkendelser, samt hvorledes sanktioner fremover skal fastlægges af medlemsstaterne. Den øgede mulighed for satellitbaseret kontrol frem for fysisk kontrol hilses generelt velkommen. I forhold til den nye landbrugsreserve støttes den af en række lande. Flere lande bifalder muligheden for at overføre reserven til næste år velkomment som forenkling, og nogle medlemsstater er positive overfor, at bundgrænsen ved anvendelse af finansiel disciplin fjernes, mens andre lande – ofte med mange mindre landbrug – ønsker bundgrænsen uændret. Endelig mener en række medlemsstater, at ikke-brugte midler i 2020 skal føres tilbage til de landmænd, der året før bidrog til, at reserven blev dannet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Endvidere arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer. Regeringen finder det positivt, at finansiel disciplin fremover anvendes ensartet, idet bundgrænsen fjernes.

Regeringen vil tage mere specifik stilling til forslaget forskellige elementer, når der er gennemført en nærmere analyse af forslaget indhold og konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har desuden været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har desuden været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav **KOM (2018) 394**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-2027, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU)

nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen forslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles mar-

kedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsrettigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitus vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere vil Kommissionen foreslås bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter udenfor Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag foreslået udvidede muligheder for offentlig intervention til flere sektorer som eksempelvis får og hvidt sukker, udvide handelsnormerne til at omfatte mælk, oksekød og svinekød samt styrke landmændenes position i fødevarerkæden blandt andet via styrket samarbejde inden for sektorerne. Rapporten ventes drøftet i Landbrugsudvalget den 21. november 2018.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes at få statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget og for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der udestår en vurdering af forslagets konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser

Den samlede årlige budgettramme til uddeling af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter er reduceret fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 % til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 % til skolefrugt og 40 % til skolemælk. For Danmark indebærer det, at den budgetmæssige tildeling vil falde fra 4,7 mio. € til 4,3 mio. € ud fra tal fra 2017/2018.

Med forslaget nedsættes støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt støtten til de Ægæiske Øer på lige fod med øvrige dele af budgettet med 3,9 % ved sammenligning af 2020 og 2021.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslaget om øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportretstitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af landbrugseksportstøtte, og Landbrug og Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til forslaget om at reducere den årlige budgettramme til uddeling af skolemælk finder Landbrug & Fødevarer, at konsekvenserne heraf ikke er i overensstemmelse med vores bestræbelser på at fastholde sunde kostvaner hos skolebørn.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at "kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme", idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 % af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive, men nogle medlemsstater er afvisende overfor, at budgettet for skoleordningerne nedsættes med den britiske andel, idet de ønsker den del Storbritannien ikke udnytter for indeværende bliver fordelt mellem de øvrige medlemsstater. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater i lyset af de store lagre af skummetmælkspulver eventuelt foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Nogle medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prisniveauet for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endvidere har en række medlemsstater endnu ikke afklaret deres holdninger til forslaget om introduktion af vinkategorierne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen støtter forslaget om at ophæve mulighederne for at yde eksportstøtte (eksportrestitutioner). Det har Danmark arbejdet for i mange år. Såfremt en ændring af reglerne for intervention af mejeriprodukter til en fast pris drøftes, vil Danmark være åben over for overvejelser om ændringer, hvis det kan bidrage til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbrugere, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er umiddelbart positiv overfor forslaget i relation til vinsektoren og overfor de forventede ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser. Regeringen er dog uforstående overfor, at der i forslaget er indsat en bestemmelse, hvorefter beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit. Danmark vurderer, at forholdet allerede er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 608/2013.

Regeringen vil tage mere specifik stilling til forslagets forskellige elementer, når der er gennemført en nærmere analyse af forslagets indhold og konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har desuden været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har desuden været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. Markedssituationen for landbrugsvarer KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for mælk og svinekød var vanskelig i perioden 2014 til sommer 2016, hvorefter der skete en markant forbedring, mens der i 2018 igen ses lidt lavere priser. Markedssituationen i sukkersektoren er påvirket af sukkerkvoternes bortfald. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på orientering fra Kommissionen.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes cirka hvert kvartal i Rådet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på orientering fra Kommissionen.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden fra 2014 frem til sommeren 2016 var der internationalt og i EU betydelige prisfald på mælk og mejeriprodukter. Det skyldtes et meget stort udbud af mælk på markedet som følge af produktionsudvidelser i New Zealand, USA, Australien og EU, dårlig efterspørgsel på grund af det russiske importforbud og vigende efterspørgsel fra Kina. Situationen er siden sommeren 2016 forbedret væsentligt, og priserne har været stigende og toppede i efteråret 2017.

I EU kom der en stigning i mælkeproduktionen efter mælkekvoternes ophør den 31. marts 2015. I kalenderåret 2016 steg produktionen med 0,4 % sammenlignet med kalenderåret 2015. I kalenderåret 2017 steg produktionen 1,8 % sammenlignet med 2016. I perioden januar-august 2018 er produktionen i EU steget 1,5 % i

forhold til de samme måneder i 2017. I Danmark har indvejrningen været stigende siden 2015. I perioden januar-august 2018 er produktionen steget 2,4 % i forhold til de samme måneder af 2017.

Det generelt høje udbud på mælk og mejeriområdet i 2015 og delvist 2016 påvirkede prisniveauet negativt. Afregningsprisen til producenterne i EU var 25,7 cent/kg i juli 2016, hvilket svarer til et fald på 19 % sammenlignet med januar 2015 og 36 % sammenlignet med december 2013, hvor prisen var historisk høj. Afregningsprisen udgør 34,7 cent/kg ultimo september 2018 i gennemsnit for EU. I Danmark har afregningsprisen til producenterne fulgt en lignende udvikling. Arlas á conto pris (uden diverse tillæg) til konventionelle producenter i blandt andet Danmark lå på 1,86 kr./kr i juni og juli 2016, hvilket svarer til et fald på over 33 % i forhold til før det russiske importforbud. Prisen steg dernæst for at udgøre 2,90 kr./kg i oktober 2017, hvilket historisk set er en god pris. I 2018 har der været lidt svingende priser, og afregningsprisen har udgjort 2,69 kr./kg siden oktober 2018.

Produktpriserne på for eksempel ost, mælkepulver m.m. faldt væsentligt i 2015. Sidenhen er priserne væsentligt forbedret for ost og sødmælkspulver og særligt smør. Smørprisen har fluktueret, men på et højt niveau og er nu på 510 €/100 kg. Derimod har prisen på skummetmælkspulver været vigende, men viser relativ stabilitet siden årsskiftet, selvom der i indeværende år ikke som tidligere er automatisk mulighed for opkøb til intervention, når prisen er lavere end interventionsniveauet. Der vil heller ikke i 2019 være automatisk mulighed for opkøb til intervention.

Ordnningen for opkøb via intervention af skummetmælkspulver blev anvendt i 2015 og 2016. Der blev i alt opkøbt 405.478 tons skummetmælkspulver, hvoraf der siden december 2016 er solgt 161.269 ton.

Markedssituationen for svinekød

I 2014 blev svinekødssektoren ramt af den politisk begrundede russiske embargo mod en række landbrugsprodukter fra blandt andet i EU. I forvejen havde Rusland dog siden februar 2014 iværksat veterinært begrundede restriktioner mod svinekød fra EU på grund af udbrud af afrikansk svinepest i Polen, Estland, Letland og Litauen. De veterinært begrundede restriktioner omfattede flere produkter end den politisk begrundede embargo. Restriktionerne omfattede ydermere alle dele af EU, og var således ikke begrænset til de medlemslande/regioner, hvor der er konstateret afrikansk svinepest. Kommissionen fandt denne tilgang uproportional og bragte derfor sagen for WTO's tvistbilæggelsesorgan. EU fik medhold både ved WTO-panelet og senere i appelorganet. Kommissionen har dog endnu ikke taget stilling til, hvorvidt man i givet fald vil udnytte en af WTO legitimeret mulighed for at indføre sanktioner mod Rusland som svar på Ruslands manglende efterlevelse af WTO-afgørelsen.

Ud over det russiske importforbud har markedssituationen for svinekød været præget af et stigende udbud i 2015, hvor antallet af slagtinger i EU steg med 3,3 % i forhold til 2014. Stigningstakten er siden faldet og udgjorde i 2016 0,6 % i forhold til 2015, og i 2017 var der et lille produktionsfald i forhold til 2016. Frem til juli 2018 har der været stigning i produktionen i forhold til 2017, der kan anslås til 3,7 %. I 2017 udviklede markedssituationen for svinekød sig særdeles positivt. Det skyldtes først og fremmest en stor efterspørgsel fra det kinesiske marked. I efteråret af 2017 var EU's pris på svinekød på 171,5 €/100 kg, hvilket var 3,9 % højere end samme tid året før. I Danmark var svinenoteringen i efteråret 2017 på 10,5 kr./kg. Til sammenligning var prisen i første kvartal af 2016 på 8,6 kr./kg. Siden vinteren 2017 har der været en vis forværring af markedssituationen. Det skyldes forøget udbud og en afmatning af efterspørgslen især fra Kina. Det har betydet, at svineprisen på EU-niveau er faldet til nu 138,9 euro/100 kg. Den danske svinenotering for uge 44 i 2018 er på 8,3 kr./kg.

Afrikansk svinepest er en alvorlig smitsom virussygdom, som rammer såvel tamsvin som vildsvin med høj dødelighed. Afrikansk svinepest kan spredes ved direkte kontakt med inficerede svin, herunder vildsvin eller ved indirekte kontakt med blandt andet foder, strøelse og vand kontamineret med husdyrgødning, samt ved fodring med køkken- og madaffald eller tidligere fødevarer, som indeholder virus. Forarbejdede fødevarer (for eksempel pølser), som er sikre for mennesker, kan godt indeholde smitsom virus. Smitte via menneskelige aktiviteter vurderes som den mest sandsynlige spredningsfaktor og den største risikofaktor. I disse situati-

oner kan smitten tage store og pludselige geografiske spring som oftest i forbindelse med transport over betydelige afstande.

Afrikansk svinepest har siden 2014 spredt sig til flere af EU's medlemsstater. I dag findes sygdommen i 10 EU-medlemslande: Belgien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjekkiet, Rumænien, Ungarn, Bulgarien og i Italien (Sardinien siden 1978). Navnlig i Rumænien breder sygdommen sig lige nu voldsomt. Afrikansk svinepest har aldrig været konstateret i Danmark. På det seneste er sygdommen også begyndt at brede sig i Kina.

Den 14. september 2018 blev sygdommen konstateret i Belgien blandt vildsvin. Svineprisen i Belgien faldt efter udbruddet, således at Belgien nu har den suverænt laveste svinepris i EU – 24 % under EU-gennemsnittet. Skulle Danmark blive ramt af afrikansk svinepest, vil resultatet i svineprisen formentlig være mindst ligeså drastisk, idet Danmarks selvforsyningsgrad for svinekød på ca. 900 %, hvilket er langt større end Belgiens. Den danske svinekødsproduktion er derfor også mere afhængig af eksport til tredjelandsmarkeder, der i givet fald vil lukke for import af dansk svinekød. Den store danske eksport af smågrise til især Tyskland og Polen vil også kunne blive påvirket. På dansk initiativ undersøger Kommissionen mulig smitterisici fra halm og hø.

Markedssituationen for frugt og grøntsager

Kommissionen har medio juni 2018 oplyst, at priserne på æbler er gode og stabile blandt andet grundet sidste års forårsfrost og deraf følgende reduceret udbud (19 % fald i forhold til det historiske gennemsnit). Priserne ligger 30-40 % over det historiske gennemsnit. Det må forventes, at høsten i 2018 er påvirket af tørken i sommeren 2018 med mindre udbud til følge. For tomaters vedkommende er prisen under gennemsnittet for de seneste fem år bortset fra Italien. Citrusproduktionen er generelt relativt lav med priser over det historiske maksimum. I Grækenland varierer billedet mere.

Markedssituationen for sukker

Sukkerpriserne er faldende grundet kvoternes ophør i EU ved udgangen af september 2017. Prisen på verdensmarkedet befandt sig i oktober 2018 på 379 \$/ton for hvidt sukker og 267 \$/ton for råsuksker. På det europæiske marked er prisen 330 €/ton, hvilket er en del under referencetærsklen (interventionsprisen) på 404,4 €/ton. Importen er derfor reduceret – også fra lande med told- og kvotefri adgang til EU-markedet. Eksporten er derimod steget markant, siden kvoterne blev ophævet, om end der fortsat er væsentlige lagre blandt markedsaktører i EU (4.218 mio. tons).

Mens Kommissionen tidligere på året forventede, at man på verdensplan var på vej ind i periode med produktionsoverskud af sukker drevet af øget produktion i Kina, Indien, Thailand, EU28, Rusland og Ukraine, vil dette nu formentlig kun gælde for produktionsåret 2018-2019. Ifølge Kommissionens prognoser er verdensproduktionen nedjusteret så meget, at der i 2019-2020 vil produceres mindre sukker, end der forbruges. Det skyldes især, at ny lovgivning i Brasilien har gjort bioethanol væsentligt mere rentabelt end sukkerproduktion. Derudover har de klimatiske forhold vanskeliggjort sukkerproduktion i Indien (monsun) samt Rusland og Ukraine (tørke).

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en orientering fra Kommissionen.

Konsekvenser

Der er ikke statsfinansielle, lovgivningsmæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at for svine sektoren tegner 2018 til at blive et vanskeligt år. Slagtningerne i Danmark forventes at stige med 4 % i år sammenlignet med 2017 mens priserne forventes at ligge 15-20 % under sidste års priser. Ligeledes forventes produktionen at stige med 2 % i EU i år, hvilket sammenholdt med en aftagende kinesisk efterspørgsel har gjort situationen vanskelig for producenterne. Det europæiske svinekødmarked er dog fortsat negativt påvirket af prispress fra eksportmarkederne udenfor Europa. Eksporten af grisekød ud af EU sker således til betydeligt lavere priser, end man så det i 2016 og 2017. Ikke mindst til verdens største importørland af grisekød, Kina, går eksporten langsommere end før. Dette foregår samtidig til et helt andet, lavere prisniveau end de foregående år. De store eksportørlande af grisekød som EU, USA og Canada har alle haft tilsvarende nedgang i eksporten til Kina. Tilbagegangen i eksporten til Kina betyder øget pres på de øvrige eksportmarkeder i verden. Stigende produktion i både EU og USA er også med til at presse priserne. Samlet betyder disse forhold, at der fortsat ikke er noget i markedsudsigterne, der tyder på et 2018, som prismæssigt kan leve op til 2017.

Mælkeprisen faldt betydeligt fra årsskiftet og igennem foråret men har dog oplevet en positiv udvikling siden maj måned. Arlas aconto pris (eksklusiv forventet efterbetaling) er faldet fra 290 øre i december 2017 til 269 øre i november måned. Mælkeprisen er steget med ca. 35 øre siden maj måned. Sektoren oplever stadig store prisforskelle i de forskellige varegrupper. Således ser man stadig en relativt høj smørpris og en lav pris på skummetmælkspulver. Der ligger ca. 250.000 tons skummetmælkspulver på interventionslager i EU. Det er positivt at afviklingen af dette fik mere fart på med salg af ca. 120.000 tons under salgsrunderne i foråret og efteråret. Priserne på skummetmælkspulver er fortsat lave, og er faldet yderligere i juli måned. Dette samme gør sig gældende for smør og pulver generelt, som har haft en negativ prisudvikling hen over sommeren. Den sidste måneds tid er den negative prisudvikling dog vendt og priserne er begyndt at stabilisere sig. Markedet forventer på den korte bane ikke at kunne bære yderligere prisstigninger i mælkeprisen. I forhold til indvejen viser seneste tal, at man i juni måned i EU har produceret omkring 0,2 % mindre end samme måned sidste år. For Danmarks vedkommende steg produktionen med 2,0 % i august måned 2018 til sammenligning med august 2017.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en række medlemsstater vil udtrykke bekymring over markedssituationen i 2018 for såvel mejeriprodukter som svinekød og sukker. I sukkersektoren har flere medlemsstater talt for at etablere en ordning med privat oplagring, mens enkelte medlemsstater har udtalt skepsis over for denne idé.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Markedssituationen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Markedssituationen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

5. **Kommissionens Task Force for Afrikas landdistrikter** **KOM-dokument foreligger ikke**

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har nedsat en "Task Force for Afrikas landdistrikter" med henblik på at få rådgivning i forhold til at styrke EU-Afrika partnerskabet på fødevarer- og landbrugsområdet. Task Forcen har afholdt 4 møder siden sin etablering og forventer at udgive en endelig rapport i januar 2019 med anbefalinger og mulige initiativer. Sagen er på dagsordenen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har nedsat en "Task Force for Rural Africa" bestående af en gruppe af 11 eksperter, der kan assistere Kommissionen med ekspertise, rådgivning og anbefalinger i forhold til at styrke EU-Afrika partnerskabet på fødevarer- og landbrugsområdet. Initiativet er ligeledes en måde, hvorpå man kan styrke EU's rolle i Afrikas økonomiske udvikling inden for landbrugssektoren og fødevarerindustrien.

Sagen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Task Forcen skal ses i en kontekst af Kommissionens meddelelse om fremtidens fødevarer og landbrug, der beskriver, hvordan fremtidens landbrugspolitik skal adressere de grundlæggende årsager til migration. Her er udveksling af erfaringer på landbrugs-, fødevarerøkonomi- og landdistriktsområdet centralt, herunder særligt med Afrika, ligesom der er et ønske om at styrke det strategiske samarbejde med den Afrikanske Union. Task Forcens hovedopgaver er:

- At rådgive om hvordan man optimerer og accelererer output baseret på bedre koordination med eksisterende initiativer med fokus på at styrke offentlige og private investeringer i udvikling af et bæredygtigt afrikansk landbrug.
- At undersøge mulighederne for udveksling af viden og know-how fra det europæiske landbrug og landdistriktsudvikling med henblik på at forbedre jobskabelse og indtjeningsmulighederne i Afrikas landdistrikter.
- At identificere strategier til at promovere landbrugsreformer i Afrika og facilitere private investeringer fra EU-medlemsstater i afrikansk landbrug med henblik på at styrke afrikansk eksport af landbrugsprodukter.
- At identificere strategier til at støtte ungdommen, der ønsker en karriere inden for landbrugssektoren og fødevarerindustrien.

Task Forcen består af 7 europæiske og 4 afrikanske eksperter. Task Forcen vejledes af en styregruppe med deltagelse af generaldirektoratet for landbrug og generaldirektoratet for internationalt samarbejde og udvikling.

Task Forcen mødtes første gang den 24. maj 2018 og har haft tre møder siden. Task Forcen vil udgive en endelig rapport i januar 2019 med sine anbefalinger.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, administrative, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer støtter etableringen af Task Forcen vedrørende Afrikas landdistrikter. EU er i forvejen Afrikas væsentligste samhandelspartner og den største donor i forhold til udviklingssamarbejde. Det er vigtigt, at samarbejdsrelationerne nu tages skridtet videre i forhold til landbrugs- og fødevareklyngen, som spiller en helt centralt rolle for økonomisk vækst, jobskabelse og udvikling på det afrikanske kontinent. Den danske landbrugs- og fødevareklynge er allerede stærkt engageret i udvalgte afrikanske lande i form af blandt andet offentlig-private partnerskaber med det formål at løfte den lokale kapacitet i landbrugssektoren.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionen og Task Forcens arbejde, idet regeringen finder, at markedsadgang for landbrugsprodukter fra afrikanske lande og en fortsat markedsorientering af den fælles landbrugspolitik er blandt de mest effektive måder at styrke landbrugsproduktionen og landdistriktsudvikling i Afrika.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Aktuelle udfordringer vedrørende plantebeskyttelse KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Det østrigske formandskab ønsker en diskussion af plantesundhed og plantebeskyttelse i forhold til sikkerhed for forsyning af planteprodukter. I forhold til plantesundhed ønskes der en diskussion om bekæmpelse af nye plantesygdomme. I forhold til plantebeskyttelse ønskes der en drøftelse af det nuværende godkendelsessystem. Sagen har ikke økonomiske konsekvenser. Sagen er neutral i forhold til beskyttelsesniveauet. Sagen er på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på en udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det østrigske formandskab ønsker en diskussion af aktuelle udfordringer vedrørende plantebeskyttelse.

Sagen er på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018 med henblik på en udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Det østrigske formandskab ønsker en diskussion af plantesundhed og plantebeskyttelse i forhold til sikkerhed for forsyning af planteprodukter.

Drøftelsen vedrørende plantesundhed skal blandt andet ses i lyset af nye plantesygdomme og spredningen af eksisterende plantesygdomme, og det faktum at der eksisterer en række sygdomme, hvortil der ikke er kendte eller meget begrænsede muligheder for bekæmpelse.

Drøftelsen vedrørende godkendelsessystemet skal blandt andet ses i lyset af, at der på nuværende tidspunkt er en række aktivstoffer, som ikke opnår fornyet godkendelse. I forhold til nogle anvendelsesområder, er der derfor et begrænset udvalg af plantebeskyttelsesmidler. Denne situation fører til stigende udfordringer for landmændene i forhold til at dyrke afgrøder i EU.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Sagen har ikke økonomiske, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser. Sagen er neutral i forhold til beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), og der er ikke modtaget bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage formandsskabets diskussionsoplæg til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

-
7. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om åbenhed og bæredygtighed i EU's risikovurdering i fødevarerekæden og om ændring af forordning (EF) nr. 178/2002 [om generel fødevarerlovgivning], direktiv 2001/18/EF [om udsætning i miljøet af GMO'er], forordning (EF) nr. 1892/2003 [om GM-fødevarer og -foderstoffer], forordning (EF) nr. 1831/2003 [om fodertilsætningsstoffer], forordning (EF) nr. 2065/2003 [om røg aromaer], forordning (EF) nr. 1935/2004 [om materialer i kontakt med fødevarer], forordning (EF) nr. 1331/2008 [om den fælles godkendelsesprocedure for fødevarerilsætningsstoffer, fødevarerenszymer og fødevareraromaer], forordning (EF) nr. 1107/2009 [om plantebeskyttelsesmidler] og forordning (EU) 2015/2283 [om nye fødevarer]**

KOM (2018) 179

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. maj 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommission har fremsat forslag om en revision af fødevarerforordningen (EF) nr. 178/2002 og en række sektorspecifikke retsakter. Formålet med forslaget er at sikre større åbenhed og bæredygtighed i forhold til risikovurderinger i hele fødevarerekæden. Forslaget skal sikre øget tillid til den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), EFSA's risikovurderinger og EU's risikokommunikation. Forslaget vurderes ikke generelt at ændre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, men vil dog i håndteringen af enkelte sager kunne betyde et øget beskyttelsesniveau i Danmark og i EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 179 af den 11. april 2018 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om åbenhed og bæredygtighed i EU's risikovurdering i fødevarerækeden og om ændring af forordning (EF) nr. 178/2002 [om generel fødevarerlovgivning], direktiv 2001/18/EF [om udsætning i miljøet af GMO'er], forordning (EF) nr. 1892/2003 [om GM-fødevarer og -foderstoffer], forordning (EF) nr. 1831/2003 [om fodertilsætningsstoffer], forordning (EF) nr. 2065/2003 [om røgromaer], forordning (EF) nr. 1935/2004 [om materialer i kontakt med fødevarer], forordning (EF) nr. 1331/2008 [om den fælles godkendelsesprocedure for fødevarerilsætningsstoffer, fødevarerzymer og fødevareromaer], forordning (EF) nr. 1107/2009 [om plantebeskyttelsesmidler] og forordning (EU) 2015/2283 [om nye fødevarer]. Forslaget er oversendt til Rådet den 2. maj 2018 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF, herunder særligt artikel 43, 114 og 168, stk. 4, litra b. Forslaget skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Kommissionens forslag er fremsat på baggrund af borgerinitiativet "Indfør et forbud mod glyphosat og beskyt mennesker og miljø mod giftige pesticider" og en REFIT-gennemgang af fødevarerforordningen. Formålet med forslaget er at sikre større åbenhed og bæredygtighed i forhold til risikovurderinger i hele fødevarerækeden.

De centrale elementer i Kommissionens forslag er følgende:

- Alle data, der indgår i en godkendelsesansøgning skal offentliggøres, når de bliver modtaget af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), dog med undtagelse af fortrolige data. Det bliver i reguleringen beskrevet, hvilke typer data, der kan betragtes som fortrolige.
- Der etableres krav om standard dataformater og softwarepakker, der vil gøre de data, der indgår i godkendelsesansøgninger, lettere tilgængelige.
- Der etableres et register i EFSA, hvor studier, der senere vil indgå i en godkendelsesansøgning og som igangsættes af virksomheder, skal indmeldes, både af virksomheder og de laboratorier, der gennemfører studierne.
- Der etableres en før-ansøgningsprocedure, hvor EFSA kan tilbyde vejledning til ansøger, idet indholdet i vejledningen vil være offentligt tilgængeligt.
- Ved modtagelse af godkendelsesansøgninger gennemfører EFSA en offentlig høring, hvor der gives mulighed for at indmelde andre relevante data og studier end dem der indgår i godkendelsesansøgningen.
- Kommissionen får mulighed for at gennemføre kontrol og audit af medlemsstaternes kontrol med de laboratorier, der gennemfører studier.
- Kommissionen får mulighed for i særligt vanskelige sager at anmode EFSA om at bestille yderligere studier.
- Alle medlemsstater vil fremadrettet få sæde i EFSA's bestyrelse, hvilket følger den interinstitutionelle fælles erklæring om decentraliserede EU-agenturer fra 2012.
- Udpegning af medlemmer til EFSA's ekspertpaneler vil fremadrettet ske på baggrund af lister over kandidater, som alle medlemsstater er forpligtet til at indmelde.
- Fremadrettet bliver det medlemsstaternes ansvar at sikre, at eksperter i EFSA's paneler lever op til de skrappe krav, der stilles til deres uafhængighed.
- Formålene med og de generelle principper for risikokommunikation indskrives i lovgivningen, og Kommissionen får til opgave at udarbejde en general plan for risikokommunikation, der vedtages ved en delegeret retsakt.

Kommissionens forslag gennemføres ved en revision af fødevarerforordningen (EF) nr. 178/2002 og en række sektorspecifikke EU-retsakter. Tilpasningerne i de sektorspecifikke retsakter skal sikre en ensartet tilgang til åbenhed og fortrolighed på tværs af lovgivningsområder.

Kommissionen har lagt vægt på, at der er tale om en snæver og fokuseret revision af fødevarerforordningen, hvorfor Kommissionen vil være afvisende over for forslag om ændringer i forordningen, der ikke har fokus på risikovurderinger og risikokommunikation.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har præsenteret en række ændringsforslag. De væsentligste ændringsforslag er følgende:

- I Kommissionens forslag skal offentliggørelse af data ske, når en ansøgning modtages af EFSA (med undtagelse af fortrolige data). Formandskabet foreslår, at offentliggørelse først skal ske, når EFSA har vurderet ansøgningens validitet.
- Der indarbejdes mulighed for administrativ rekurs i forhold til EFSA's beslutninger om fortrolighed. Data, som ikke er vurderet fortrolige af EFSA, og hvor ansøger har benyttet mulighed for rekurs, vil først blive offentliggjort, når der foreligger en endelig afgørelse fra EFSA.
- Krav om indmelding af studier, der iværksættes for at understøtte en senere ansøgning, kan udvides til at omfatte laboratorier i tredjelande, såfremt dette er i overensstemmelse med relevante aftaler mv.
- I Kommissionens forslag etableres en før-ansøgningsprocedure, hvor EFSA kan tilbyde vejledning til ansøger, idet indholdet i vejledningen vil være offentlig tilgængelig. Formandskabet foreslår, at EFSA alene forpligtes til at offentliggøre et resumé af den vejledning, der er givet en kommende ansøger.
- I Kommissionens forslag, får Kommissionen mulighed for at gennemføre kontrol og audit af medlemsstaternes kontrol med de laboratorier, der gennemfører studier. Formandskabet foreslår, at denne del af Kommissionens forslag udgår, idet Kommissionen i stedet får mulighed for at gennemføre fact-finding missioner i medlemsstaterne og i tredjelande, der kan belyse om laboratorierne lever op til god laboratoriepraksis.
- I Kommissionens forslag vil udpegning af medlemmer til EFSA's ekspertpaneler fremadrettet ske på baggrund af lister over kandidater, som alle medlemsstater er forpligtet til at indmelde. Formandskabet foreslår, at denne del af Kommissionens forslag udgår, idet den nuværende udnævnelsesprocedure fortsætter stort set uændret. Medlemsstaterne forpligtes dog til at spille en mere aktiv rolle i forhold til kommunikation og formidling, når EFSA søger nye medlemmer til ekspertpanelerne.
- Formandskabet foreslår, at det fortsat er EFSA, som skal sikre at eksperterne i panelerne er uafhængige, og at medlemsstaterne således ikke, som foreslået af Kommissionen, får til ansvar at sikre eksperternes uafhængighed.
- I Kommissionens forslag får Kommissionen til opgave at udarbejde en general plan for risikokommunikation, der vedtages ved en delegeret retsakt. Formandskabet foreslår, at den generelle plan for risikokommunikation, der udarbejdes af Kommissionen, får karakter af en ikke-bindende vejledning, der ikke formelt skal vedtages ved en delegeret retsakt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Miljøudvalget er korresponderende udvalg, mens Landbrugsudvalget, Fiskeriudvalget og Retsudvalget er rådgivende. Miljøudvalgets ordfører har præsenteret et udkast til rapport. Heri foreslås blandt andet, at repræsentanterne fra det civile samfund i EFSA's bestyrelse udvides fra 4 til 5 medlemmer for at sikre en bedre repræsentation af erhvervet, at medlemsstaternes involvering i udpegning af eksperter begrænses i forhold til det Kommissionen foreslår, at offentliggørelse af ikke fortrolige data i ansøgninger først sker, når der foreligger en risikovurdering fra EFSA, at der indføres strafbestemmelser for manglende indmelding af studier til EU-registret, at ekstra studier kan iværksættes af EFSA og ikke efter beslutning fra Kommissionens side, samt at der indføres offentlighed i forhold til de risikohåndteringsbeslutninger, der træffes af Kommissionen og medlemsstaterne. Miljøudvalget forventes at skulle stemme om rapporten den 20. november 2018. Sagen forventes derefter behandlet på plenarmødet den 28. november 2018.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har i tilknytning til forslaget angivet, at den gennemførte REFIT af fødevarerforordningen klart har vist, at et højt niveau af forbrugerbeskyttelse i EU på fødevarerområdet bedst opnås gennem fælles initiativer. Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag vedrører med undtagelse af direktiv 2001/18/EF ændringer i EU-forordninger, der er direkte gældende i Danmark. Direktiv 2001/18/EF (udsætningsdirektivet) er implementeret i Danmark ved Lov om miljø og genteknologi (lov nr. 356 af 6. juni 1991 om miljø og genteknologi med senere ændringer).

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ikke nogen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har begrænsede statsfinansielle og administrative konsekvenser, udover indvirkningen på EU's budget. De begrænsede statsfinansielle og administrative konsekvenser er knyttet til de dele af Kommissionens forslag, der vedrører medlemsstaternes deltagelse i EFSA's bestyrelse og involvering i udpegning af eksperter til EFSA's videnskabelige paneler.

Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 62,5 mio. € eller knap 466 mio. kr. årligt, når forslaget er fuldt indfaset i 2022 (2018-prisniveau). Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, svarende til en årlig statslig udgift på omkring 9,3 mio. kr. Merudgiften skal ses i forhold til EFSA's nuværende årlige budget på ca. 80 mio. €. Ifølge EFSA går 66 % af budgetforøgelsen tilbage til medlemsstaterne, idet de anvendes til betaling af nationale eksperter og til udgifter til videnskabeligt samarbejde.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det vurderes positivt, særligt for små og mellemstore virksomheder, at forslaget vil indebære en bedre vejledning fra EFSA forud for godkendelsesansøgninger.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke generelt at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Beskyttelsesniveauet vil blive øget i Danmark og EU i de enkelte sager, hvor Kommissionen vurderer det nødvendigt at anmode EFSA om at bestille supplerende studier.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og i EU-Miljøspecialudvalget og i det Rådgivende Fødevarerudvalg EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Dansk Erhverv støtter Kommissionens forslag om at sikre større gennemsigtighed og åbenhed i forhold til risikovurderinger og øget tillid til EFSA, herunder også EU's risikokommunikation. Det er vigtigt, at forbrugere og virksomheder kan få relevant information fra en troværdige kilde, som agerer upartisk og videnskabeligt på tværs af EU, og et åbent og bæredygtigt europæisk fødevarerikkerhedsagentur er i den forbindelse afgørende. Dansk Erhverv finder det grundlæggende positivt, at forslaget vil indebære bedre vejledning til virksomheder forud for indsendelse af godkendelsesansøgninger til EFSA. Det er imidlertid afgørende, at forslaget ikke medfører nye administrative byrder eller økonomiske konsekvenser for virksomhederne.

DI Fødevarer finder umiddelbart, at det er positivt med mere åbenhed og højere grad af gennemsigtighed i relation til EFSA's risikovurderinger. DI Fødevarer er tilfredse med, at det kun er i relation til EFSA, at man ønsker at ændre forordningen, og det ikke er hele teksten, der åbnes op idet det kunne have givet anledning til, at der blev ændret på en lovgivning, som DI Fødevarer i det store hele er rigtig glade for, og som DI Fødevarer synes fungerer efter hensigten. DI Fødevarers europæiske brancheforening, FoodDrinkEurope, har vurderet, at Kommissionen ikke har ladet gennemføre en konsekvensanalyse i relation til ændringerne. DI Fødevarer finder også, at det vil være en rigtig god idé, hvis man gennemførte en sådan analyse.

Landbrug & Fødevarer ser kun et begrænset behov for at revidere forordningen, idet Kommissionens egen evaluering af forordningen har konkluderet, at fødevarerforordningen fungerer efter hensigten. Landbrug & Fødevarer mener derfor det er vigtigt, at der i forhandlingen af forordningen fastholdes fokus på, at det alene er forhold vedr. risikovurderinger og risikokommunikation, der kan justeres. Et langtrukket forhandlingsforløb, der vil gå på tværs af et Europa-Parlamentsvalg og eventuelt en ny Kommission, vil efterlade fødevarerproducerende virksomheder i unødigt usikkerhed om den fremtidige regulering.

Der er flere elementer i revisionen, som Landbrug & Fødevarer kan støtte. Landbrug & Fødevarer er generelt glade for, at der med revisionen lægges op til at øge finansieringen til EFSA. Det er vigtigt med et velfungerende og uafhængigt agentur, der er med til skabe grundlag for fødevarerens sikkerheden i Europa, til gavn for både forbrugersikkerhed og virksomheder. Det er positivt, at der lægges op til at indføre en før-ansøgningsprocedur. Det er dog vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i bestemmelserne om før-ansøgningsprocedurer skabes mulighed for, at ansøger kan få vejledning af EFSA, uden at ansøger nødvendigvis skal offentliggøre data. Vejledning bør på denne baggrund ikke udløse EFSA's pligt til at offentliggøre data. I det nuværende setup er der meget lidt vejledning til en i øvrigt meget kompliceret ansøgningsprocedur. Både EFSA og danske virksomheder kan spare tid og ressourcer, hvis der bliver mulighed for bedre og øget vejledning til ansøgningsprocedurerne og formater.

De gode elementer vejer dog ikke op for, at der er flere bekymrende elementer i forslaget, som kan medføre substantielle negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. I den forbindelse undrer og bekymrer det Landbrug & Fødevarer, at der ikke er gennemført en konsekvensanalyse. Det står ikke klart for Landbrug & Fødevarer, hvad det er for et problem Kommissionen vil løse med forslaget. REFIT-evalueringen af fødevarerforordningen fandt ikke nogen systemiske fejl, men derimod at forordningen har virket efter hensigten, og bidraget til at øge fødevarerens sikkerheden. Områder, der ifølge REFIT-evalueringen, kunne forbedres er blandt andet madspild og åbenhed i EU-beslutningsprocedurerne. Øget åbenhed i risikovurderingerne er ikke en anbefaling i REFIT-evalueringen. Landbrug & Fødevarer stiller sig undrende overfor, hvad der ligger til grund for skønnet om, at forslaget ikke vil have væsentlige samfundsøkonomiske eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser, når der ikke er foretaget en konsekvensanalyse af forslaget.

Det er fuldstændig afgørende, at EFSA's videnskabelige vurderinger og udtalelser er troværdige og uafhængige, og at EFSA kan opretholde sin status som et frit og uafhængigt agentur. Derfor er det vigtigt, at der fastholdes et armslængdeprincip til medlemsstaterne og øvrige politiske beslutningstagere. Det bør på den baggrund være EFSA's, og ikke medlemsstaternes kompetence, at stille krav til uafhængighed af de eksperter, der anvendes i EFSA. Det er af samme årsag bekymrende, at der lægges op til, at alle medlemsstater skal være repræsenteret i bestyrelsen. Dette forekommer ikke at være fagligt begrundet, og der er en risiko for, at det kan være med til at kompromittere armslængdeprincippet.

Landbrug & Fødevarer ser derfor positivt på formandskabets forslag om, at det er EFSA, der skal sikre, at eksperterne i panelerne er uafhængige. Landbrug & Fødevarer kan også støtte, at medlemsstaterne får en mere fremtrædende rolle i forhold til kommunikation og formidling, når EFSA søger nye eksperter til panelerne. Det er videre afgørende, at det alene kan være EFSA, der har kompetence til at vurdere, hvornår datagrundlaget er tilstrækkeligt til at offentliggøre en udtalelse. Det er meget vigtigt, at der opretholdes en opdeling mellem risikovurdering og risikohåndtering. I Kommissionens forslag får Kommissionen særlige privilegier til at bestille yderligere studier hos EFSA i særligt vanskelige sager. Hverken Kommissionen eller medlemsstater bør kunne anmode om yderligere studier, eller på anden vis påvirke EFSA's risikovurderinger i konkrete sager. Det kan alene være EFSA, der har kompetencer til at vurdere, hvornår en konkret problemstilling er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan offentliggøres en udtalelse. Hvis uafhængigheden eller armslængdeprincippet kompromitteres, kan det underminere tilliden til EFSA som et agentur uafhængigt af politiske interesser. Landbrug & Fødevarer er derfor stærkt bekymrede for, om muligheden for at bede om yderligere studier kan få karakter af politisk bestillingsarbejde, og udvande EFSA's legitimitet.

For så vidt angår transparensbestemmelserne, lægges der i forslaget til den nye forordning op til, at alle data der indgår i en godkendelsesansøgning, skal offentliggøres – dog med undtagelse af fortrolige data. Landbrug & Fødevarer mener det er fuldstændig afgørende, at dette ikke kommer til at begrænse virksomheders muligheder for innovation og R&D aktiviteter. Det er vigtigt med klare og entydige definitioner af, hvad der kan betragtes som fortrolige oplysninger og forretningshemmeligheder. Bestemmelserne må ikke komme til at gå udover virksomhedernes muligheder for at drive innovation, ligesom bestemmelserne ikke må pålægge virksomhederne nye byrder, hverken økonomiske eller administrative i forbindelse med ansøgningsprocedurer til EFSA. Der er en risiko for, at strenge krav til offentliggørelse af erhvervs- eller udviklingsfølsomme informationer og data kan være med til skubbe innovationen ud af EU.

Hvis der med revisionen anlægges meget strenge åbenhedsbestemmelser, kan det vise sig at medføre endog meget omfattende erhvervsøkonomiske konsekvenser ifølge Landbrug & Fødevarer. Hvis reglerne om åbenhed i ansøgerdata bliver for omfattende, kan dette drive innovation og produktudvikling ud af Unionen til områder, hvor der er mindre omfattende krav. Med forslaget lægges der op til, at ansøger pålægges bevisbyrden, der ligger til grund for at opnå fortrolighed for kommercielle data. Det er således ansøger, som skal kunne godtgøre, at videregivelse af data, ifølge forslagets ordlyd, vil kunne gøre væsentlig skade på baggrund af en verificerbar begrundelse. Forslaget indeholder ikke nogen begrundelse for skærpelsen af bevisbyrden, der forekommer at udgøre en substantiel ny byrde for erhvervet i forbindelse med ansøgningsprocedurerne. Konsekvenserne er, at det kan gå ud over virksomhedernes muligheder for at drive innovation, ligesom det kan betyde, at der vil være produkter, der slet ikke kommer på markedet i EU. Dette kunne fx være nye mere bæredygtige fødevarer eller plantebeskyttelsesmidler.

Overordnet lægges der med forordningen op til et mere komplekst setup for EFSA's arbejde. Landbrug & Fødevarer ser positivt på, at der lægges op til indføre en administrativ rekurs i forhold til EFSA's beslutning om fortrolighed af data. Det står dog uklart, om det er samme instans, der skal vurdere en den indledende beslutning om fortrolighed og en evt. appel. Det forekommer problematisk, hvis dette er tilfældet. Landbrug & Fødevarer mener, at det er vigtigt, at justeringerne i forordningen ikke kommer til at påvirke sagsbehandlingstiderne negativt. EFSA's vurderinger og afgørelser er afgørende for mange virksomheder i Danmark. Længere sagsbehandlingstider kan få økonomiske konsekvenser, være med til at bremse vækst og innovation og kan påvirke konkurrenceevnen negativt i et globaliseret marked. Det er i denne sammenhæng vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at finansieringen af EFSA er tilstrækkelig til at understøtte et velfungerende agentur.

Dansk Planteværn støtter Kommissionens intention om at skabe øget tillid til EFSA og om at styrke et overordnet nationalt engagement i EFSA's arbejde jf. de foreslåede ændringer i blandt andet artikel 25 om national repræsentation i EFSA's bestyrelse. Dansk Planteværn må dog påpege, at organisationen betvivler værdien af medlemsstaternes inddragen i udpegning af eksperter ansat i EFSA. Det er i alles interesse, at EFSA's uafhængighed ikke kan betvivles, og Dansk Planteværn mener derfor, at der bør arbejdes for etablering af en rekrutteringsprocedure, hvor faglighed prioriteres uafhængigt af nationale hensyn.

Intentionen med oprettelsen af EFSA var blandt andet at etablere et uafhængigt organ, som skulle gennemføre risikovurderinger, som grundlag for Kommissionens lovgivningsinitiativer. EFSA's uafhængige videnskabelige rådgivning udgør med armslængdeprincippet in mente grundlaget for en pålidelig og legitim lovgivningsproces på fødevarerområdet. EFSA udfylder i dag rollen som risikovurderingsorgan, og Kommissionen som risikohåndtør. Med den foreslåede løsning, hvor Kommissionen kan initiere yderligere studier, som skal danne grundlag for EFSA's konkrete udtalelse, går man på kompromis med intentionen bag etableringen af EFSA. Forslaget medfører, at Kommissionen fremover bistår med at vurdere, hvornår datagrundlaget er tilstrækkeligt til, at EFSA kan foretage deres vurdering og afgive deres udtalelse, og den rolle kan det ikke, og har det oprindeligt næppe - ud fra hensynet til EFSA's uafhængighed - været intentionen at begunstige Kommissionen med.

Dansk Planteværn støtter overordnet princippet om åbenhed. Tilbage i marts 2018 har branchen på europæisk niveau forpligtet sig til at give adgang til det datagrundlag, der ligger til grund for virksomhedernes markedsførte produkter. Det fremsatte forslag åbner imidlertid op for en tidligere adgang til virksomhedernes datagrundlag, som i sidste ende vil kunne bevirke, at udviklingsvirksomheder vil afstå fra at ansøge om godkendelse på det europæiske marked, idet risikoen for, at tilgængelige data misbruges til økonomisk vinding af tredjepart, anses for uforholdsmæssigt stor. Udvikling af et aktivstof til brug i plantebeskyttelsesmidler anløber i omegnen af 1.5 mia. kr. og udviklingen er godt 10 år under vejs. Af hensyn til fremtidig investering i udvikling af innovative løsninger til landbruget er det dermed altafgørende at kunne beskytte konfidentiell information som produktionsproces (aktivstoffer, urenheder, metoder og formulering) og produktsammensætning mv. Ophører denne beskyttelse er konsekvensen, at der fremover ikke vil blive søgt om godkendelse af nye midler til anvendelse i EU ifølge Dansk Planteværn.

Dansk Planteværn ser med bekymring på forslaget artikel 38 og 39. Dansk Planteværn har som nævnt forståelse for interessen for at give adgang til relevante data, men omfanget af adgangen til data samt tidspunktet for denne er afgørende for at sikre en saglig videnskabelig behandling af data samt for at beskytte ansøgers kommercielle interesser. Med det fremsatte forslag vil EFSA "straks" offentliggøre diverse data. I det omfang denne formulering prioriteres fastholdt, vurderes det altafgørende, at fortrolighed om dokumenterne oplyst i henholdsvis artikel 39 og artikel 63,2 i forordning 1107/2009 kan opretholdes. I den henseende er det bekymrende, at forslaget i relation til sektorretsakterne foreskriver offentliggørelse af data som udgangspunkt, idet forslaget anfører, at data "kan" holdes fortroligt på visse betingelser, hvor den nugældende lovgivning foreskriver fortrolighed. Af hensyn til føromtalt kommercielle interesser må virksomhederne kunne have tillid til, at de oplyste data "skal" holdes fortroligt. Endvidere vil listen med fordel kunne udbygges med "specifik information fremlagt af ansøger vurderet på konkret grundlag" for derved at tage højde for, at fremtiden kan bibringe yderligere data, som der kan være ønske om at beskytte. Lovgivningen bør således ikke formuleres udtømmende.

Tilsvarende rejser forslaget bekymring i relation til den foreslåede omvendte bevisbyrde for at opnå fortrolighed for kommerciel data. Den gældende ordlyd af artikel 63 i forordning 1107/2009 foreskriver, at dokumenter opnår fortrolighed, når ansøger "skal fremlægge dokumentation, hvis rigtighed skal kunne efterprøves, for, at udbredelse af oplysningerne vil kunne skade vedkommendes forretningsmæssige interesser eller beskyttelsen af vedkommendes privatliv og integritet.". I det fremlagte forslag skærpes ansøgers dokumentationskrav for relevansen af fortroligholdelsen med formuleringen "hvis videregivelsen kan anses for at være til væsentlig skade for de berørte interesser, hvilket der er fremlagt en verificerbar begrundelse for.". Forslaget rummer ikke uddybning af begrundelsen for denne uberettigede skærpelse af bevisførelsen for behovet for fortrolighed, hvilket yderligere problematiseres af, at Kommissionens forslag ikke rummer mulighed for appel af EFSA's beslutning om offentliggørelse af data.

Dansk Planteværn finder det positivt, at der med forslaget åbnes op for øget dialog mellem EFSA og de ansøgende virksomheder i forbindelse med ansøgningsproceduren, herunder øget vejledning om fremlæggelse af relevant data. Dansk Planteværn må imidlertid stille sig tvivlende overfor denne vejledningsservice, hvis den tidlige dialog udløser EFSA's pligt til at offentliggøre data allerede ved indsendelse af ansøgningen. Det bemærkes i øvrigt, at lovgivningen på lægemiddelområdet, som i høj grad anses for parallelt med lovgivningen for plantebeskyttelsesmidler – og i øvrigt vedrører tilsvarende virksomheder – foreskriver mulighed for adgang til virksomhedernes data 6 måneder efter opnået godkendelse på det europæiske marked. Hvad der grundlæggende berettiger denne forskel i behandling af ellers tilsvarende brancher ses ikke begrundet i det fremlagte forslag.

I det omfang denne udvidede adgang til hidtil fortroligholdte dokumenter realiseres med Kommissionens forslag vil vi ikke undlade at bemærke, at modellen for offentliggørelse af data – med tilgængelighed fra EFSA's hjemmeside – rejser bekymring for misbrug af data i f.eks. tredjelande. Dansk Planteværn vil i den henseende opfordre til, at adgang til dokumentationen sker via aktindsigtsanmodning samt efter erklæring om ikke at anvende oplysningerne i kommercielt øjemed.

Afslutningsvist bemærker Dansk Planteværn, at Kommissionen har undladt at udarbejde konsekvensanalyse for forslaget. I det omfang forslaget vedtages med Kommissionens nuværende ordlyd af artikel 38 og 39 vedrørende fortrolighed vurderer Dansk Planteværn, at forslaget vil have store omkostninger for branchen og ikke mindst for europæisk landbrug, idet deres adgang til nye plantebeskyttelsesmidler vil begrænses grundet risikoen for misbrug af virksomhedernes data som følge af godkendelsesproceduren.

Danmarks Naturfredningsforening støtter forslaget om større åbenhed og transparens, hvilket giver mulighed for at vurdere om det videnskabelige arbejde er udført godt nok. Danmarks Naturfredningsforening bemærker endvidere, at data og information, der ligger til grund for EFSA's arbejde, kan betragtes som miljøoplysninger, der er omfattet af Århus konventionen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om intentionerne bag Kommissionens forslag om at sikre større åbenhed i EFSA's arbejde. Regeringen vurderer, at EU's risikovurderingssystem er meget velfungerende, og at man derfor skal være påpasselig med justeringer af systemet. Regeringen lægger vægt på, at der skal være en fornuftig balance mellem forventede effekter af tilpasningerne og de udgifter, der vil være forbundet hermed. Regeringen lægger endvidere vægt på, at de nye opgaver, der pålægges EFSA, skal være tilstrækkeligt finansieret, så der undgås længere sagsbehandlingstider til skade for væksten og innovationen i fødevarerhvervet.

Regeringen lægger vægt på, at forslaget i 2019 og 2020 finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget. Regeringen lægger desuden vægt på, at drøftelser vedrørende revision af fødevarerforordningen ikke forgriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Regeringen støtter en bedre vejledning af virksomheder, herunder særligt små og mellemstore virksomheder (SMV'er), forud for de godkendelsesansøgninger, der behandles af EFSA. Regeringen er dog ikke overbevist om værdien af et EU-register over planlagte studier, ligesom konsekvenserne ved ikke at indmelde studier til registret er uklare.

Regeringen kan ikke støtte, at Kommissionen får mulighed for at gennemføre kontrol og audit af medlemsstaternes kontrol med de laboratorier, der gennemfører studier. Der er således allerede et velfungerende system for audit af laboratoriernes overholdelse af de krav, der stilles i forhold til god laboratoriepraksis. Regeringen vil dog kunne støtte, at Kommissionen får mulighed for at gennemføre fact-finding missioner, der kan belyse om laboratorierne overholder kravene til god laboratoriepraksis.

På linje med den interinstitutionelle fælles erklæring om decentraliserede EU-agenturer fra 2012 kan regeringen bakke op om en tættere tilknytning af medlemsstaterne til EFSA's arbejde ved, at alle medlemsstater bliver repræsenteret i EFSA's bestyrelse, idet der lægges stor vægt på at sikre et fortsat højt videnskabeligt og fagligt niveau i EFSA's vurderinger.

Regeringen anerkender de udfordringer, der er i forhold til at tiltrække kvalificerede og egnede kandidater til EFSA's risikovurderingspaneler, men mener ikke, at en øget involvering af medlemsstaterne vil løse udfordringerne. Regeringen vil derfor arbejde for, at den nuværende procedure for udvælgelse af kandidater fastholdes, men med øget inddragelse af medlemsstaterne i forhold til formidling, når EFSA søger nye medlemmer til ekspertpanelerne.

Regeringen vil kunne støtte en øget offentlighed i forhold til de risikohåndteringsbeslutninger, der træffes af Kommissionen og medlemsstaterne, som foreslået af Europa-Parlamentet.

Regeringen har forståelse for Kommissionens ønske om en snæver tilpasning af fødevarerforordningen. Skulle der under forhandlingerne af Kommissionens forslag blive åbnet op for en bredere tilpasning af fødevarerforordningen, vil regeringen særligt lægge vægt på, at bestemmelserne om sporbarhed bliver tilpasset i forhold til donation af overskydende fødevarer til velgørende organisationer.

Regeringen vil endelig arbejde for at sikre konsistens mellem kravene til EFSA og øvrige agenturer i EU, særligt Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA). Dette er specielt vigtigt i forhold til arbejdet under godkendelsesordningerne for pesticider (forordning 1107/2009) og biocider (forordning 528/2012), hvor EU godkendelsen af aktivstoffer vurderes i henholdsvis EFSA og ECHA regi.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 29. maj 2018.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

8. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af et program for miljø- og klimainsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 KOM (2018) 385

Revideret genoptryk af grundnotat sendt til Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af et program for miljø- og klimainsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013. Forslaget fastsætter de indholdsmæssige, organisatoriske/administrative og budgetmæssige rammer for en fortsættelse af EU's LIFE-program, som har eksisteret siden 1992 med forskellige ændringer. Formålet med programmet er at yde støtte til medlemslandenes gennemførelse af natur-, miljø-, klima- og energiprojekter, der har særlig fællesskabsværdi og bidrager til overgangen til en ren, cirkulær, energieffektiv og klimaresistent lavemissionsøkonomi. Forslaget indeholder følgende væsentlige elementer: Et budget på 5,45 mia. € for hele programperioden (ca. 40,875 mia. kr.). Det er en forøgelse på 57,5 % i forhold til det nuværende programbudget. Fortsættelse af den nuværende struktur med en opdeling af programmet i et miljøområde og et klimaområde. Miljøområdet får et samlet budget på 3,50 mia. €, hvilket svarer til ca. 64 % af det samlede budget. Klimaområdet får et samlet budget på 1,95 mia. €, hvilket svarer til ca. 36 % af det samlede budget. En opdeling af miljøområdet i to delprogrammer for "Natur og biodiversitet" med 2,15 mia. € og "Cirkulær økonomi og livskvalitet" med 1,35 mia. €. En opdeling af klimaområdet i to delprogrammer for "Modvirkning af og tilpasning til klimaændringer" med 950 mio. € og "Omstilling til ren energi" med 1 mia. €. Energidelprogrammet er nyt i LIFE, der tidligere kun har drejet sig om miljø, naturbeskyttelse og klima. LIFE-programmet implementeres gennem (mindst) to flerårige arbejdsprogrammer. Forslaget i sig selv har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 385 endelig af 1. juni 2018 fremsendt forslag om ny LIFE-forordning til Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget er oversendt til Rådet den 1. juni i en dansk sprogudgave.

Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 192, hvorfor det skal vedtages med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Forslaget indebærer en fortsættelse af LIFE-programmet, som har eksisteret siden 1992 med forskellige ændringer. Formålet med programmet er at yde EU-støtte til natur-, miljø-, klima- og energiprojekter med særlig fællesskabsværdi. LIFE-programmet er et instrument, der bidrager til gennemførelse af EU's natur-, miljø-, klima- og energilovgivning ved at medfinansiere konkrete projekter. Derudover skal LIFE ifølge det nye forordningsudkast bidrage til at indfri EU's internationale forpligtelser i forhold til for eksempel FN's Paris-aftale om klimaforandringer, FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (SDG'erne) samt Biodiversitetskonventionen.

LIFE-programmets formål er at spille en katalytisk og faciliterende rolle i omdannelsen af EU til en ren, cirkulær, energieffektiv og klimaresistent lavemissionsøkonomi, og til beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten samt til at standse og vende biodiversitetstab. LIFE-projekter skal op-skalere, udvide eller accelerere allerede eksisterende idéer/initiativer for derved at bidrage til udvikling og udbredelse af bedste praksis mellem medlemslandene for at sikre, at de og andre interessenter udnytter hinandens erfaringer på en række områder inden for natur, miljø, klima og energi. Det fremgår af udspillet, at LIFE skal spille sammen med EU's øvrige fonde som for eksempel Horizon2020 (forskning og innovation) og den fælles landbrugspolitik, herunder landdistriktsmidlerne.

Forslaget lægger op til et budget på 5,45 mia. € (2018-priser) for hele programperioden (ca. 40,875 mia. kr.). Det er en forøgelse på 57,5 % i forhold til det nuværende programbudget på 3,46 mia. €. Forslaget lægger op til at fortsætte den nuværende struktur af LIFE-programmet med to områder for henholdsvis miljø og klima. Hvert område har to tilhørende delprogrammer. Budgettet fordeles med 3,5 mia. € til miljøområdet (ca. 64 %) og 1,95 mia. € til klimaområdet (ca. 36 %). Det er en ændring fra det nuværende program, hvor 75 % af budgettet er reserveret til miljøområdet og 25 % til klimaområdet. Miljøområdet struktureres i to delprogrammer for henholdsvis "Natur og biodiversitet" med 2,15 mia. € og "Cirkulær økonomi og livskvalitet" med 1,35 mia. €. Klimaområdet struktureres i to delprogrammer for hhv. "Modvirkning af og tilpasning til klimaændringer" med 950 mio. € og "Omstilling til ren energi" med 1 mia. €. Strukturen illustreres i nedenstående tabel.

Table 2: Foreslået programstruktur

<u>Miljø</u> (3,5 mia. €)		<u>Klima</u> (1,95 mia. €)	
1.	Natur og biodiversitet (2,15 mia. €)	1.	Modvirkning af og tilpasning til klimaændringer (950 mio. €)
2.	Cirkulær økonomi og livskvalitet (1,35 mia. €)	2.	Omstilling til ren energi (1 mia. €)

Det bemærkes, at udgiftsniveauet er en del af de horisontale MFF-forhandlinger og fastlægges således ikke i regi af forhandlingerne om sektorretsakten.

Energidelprogrammet er en ny komponent i forhold til tidligere LIFE-programmer. Programmet er en overført indsats fra det nuværende EU-rammeprogram for forskning og innovation (Horizon 2020), som Kommissionen har vurderet fremadrettet vil passe bedre ind i LIFE-programmet, da LIFE bedre understøtter replikation og opskalering, og fordi energidelprogrammet vil give mulighed for synergi med andre LIFE-indsatser vedrørende miljø og klima.

Forslaget betoner generelt set et stort potentiale for synergivirkninger mellem natur-, miljø-, klima- og energimålsætninger, da samme LIFE-projekt kan medvirke til at gavne flere formål. Forslaget fastholder den nuværende "top down"-tilgang til generering af projekter, idet Kommissionen vil prioritere særlige temaer gennem udarbejdelsen af mindst to flerårige arbejdsprogrammer. Arbejdsprogrammerne bliver suppleret af specifikke indkaldelser til projektforslag med tilhørende tildelingskriterier. Forslaget opererer med forskellige typer af LIFE-projekter. Der er overordnet set tale om en fortsættelse af de nuværende projekttypen med traditionelle projekter og større, integrerede projekter.

De traditionelle projekter benævnes 'standard indsatsprojekter' og defineres som projekter, der tilsigter at opfylde LIFE-programmets specifikke målsætninger, og som ikke er integrerede projekter. Forslaget berører ikke forhåndsbestemte nationale allokeringer af standardprojekter til hvert medlemsland, hvormed Kommissionen lægger op til at fortsætte den nuværende praksis fra 2018-2020, hvor traditionelle projekter fordeles i fri konkurrence mellem medlemslandene ud fra kvalitetshensyn.

De integrerede projekter benævnes 'strategiske integrerede projekter'. De defineres som projekter, der på regionalt, multinationalt, nationalt eller tværnationalt plan gennemfører miljø- eller klimastrategier eller handlingsplaner udarbejdet af medlemslandenes myndigheder, påkrævet af specifik EU-lovgivning eller politikker om miljø, klima eller ren energi med inddragelse af interessenter, og som fremmer koordineringen med og mobiliseringen af mindst en anden EU-, national- eller privat finansieringskilde.

Desuden indføres en ny specifik type integreret projekt for natur, nemlig 'strategiske naturprojekter'. Strategiske naturprojekter skal katalysere implementeringen af EU's lovgivning og politikker om natur og biodiversitet. Det anføres desuden, at medlemslandene kan beslutte at anvende en del af deres landdistriktsstøtte under den fælles landbrugspolitik til at understøtte de strategiske naturprojekter.

Det foreslås, at den mere præcise udformning af indikatorer til vurdering af LIFE-programmets resultater samt kriterier for, hvorvidt ansøgte projekter vurderes at bidrage til at opfylde programmets overordnede målsætninger, fastsættes af Kommissionen via delegerede retsakter.

Kommissionens forslag adresserer ikke forhold som procentsats for EU-medfinansiering af projekter; geografisk balance i tildeling af projekter; andel af LIFE-budgettet øremærket integrerede projekter; LIFE-komiteéns rolle; udarbejdelsen af arbejdsprogrammerne, herunder medlemslandenes mulighed for indflydelse på tildelingskriterier og projektindkaldelser.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har præsenteret en række ændringsforslag. De væsentligste ændringsforslag gennemgås nedenfor.

I Kommissionens forslag til artikel 1 om anvendelsesområdet, er LIFE-programmet ikke længere tidsbestemt i en 7-årig periode (følgende EU's budgetcyklus). Det er udelukkende budgettet for LIFE (og ikke programmet som sådan), der er tidsbestemt i Kommissionens forslag. Formandskabets kompromistekst lægger i stedet op til at følge traditionen med at fastsætte LIFE-programmet i en 7-årig periode (så det næste vil gælde for 2021-2027), ligesom det også er tilfældet for de andre sektorprogrammer under den flerårige finansielle ramme.

I Kommissionens forslag er der ikke fastsat satser for EU-medfinansieringen af LIFE-projekter, modsat tilfældet i nuværende forordning. I formandskabets kompromistekst er EU-medfinansieringsgraden sat til 50 % som standard med muligheder for differentiering på delprogrammer og projektyper senere hen i arbejdsprogrammerne.

Formandskabets kompromistekst lægger op til at tilføje, at der skal fastsættes en maksimumgrænse for, hvor stor en andel af det samlede LIFE-budget, der må gå til integrerede projekter (strategiske naturprojekter og strategiske integrerede projekter tilsammen), ligesom det er tilfældet i den nuværende forordning, hvor grænsen er 30 %.

I formandskabets kompromistekst er indsat bestemmelser om, at kvalitet skal være det overordnede kriterium, der styrer projektevaluering og tildelingsproces i LIFE-programmet. For at facilitere gennemførelse af LIFE-programmets målsætninger i hele EU og for at promovere høj kvalitet af projektforslag, skal projektan søgninger fra medlemsstater med en lav deltagelsesrate prioriteres i tildelingsproceduren for så vidt angår projekter om teknisk bistand målrettet effektiv deltagelse i LIFE-programmet. Desuden fremhæves, at Kommissionen bør gennemføre LIFE-programmet på en måde, der forfølger geografisk balance mellem medlemslandene. Hvis der ikke opnås balance, skal der foretages en analyse af de underliggende årsager dertil.

Formandskabets kompromistekst indeholder elementer, som skal bidrage til at sikre, at medlemsstaterne får indflydelse på udarbejdelsen af de flerårige arbejdsprogrammer (herunder tildelingskriterier) igennem LIFE-komiteén, som skal beholdes i forordningen (ligesom det er tilfældet i den nuværende LIFE-forordning).

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. LIFE-forslaget behandles primært i Europa-Parlamentets Miljøudvalg og sekundært i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg. Miljøudvalget har den 17. september offentliggjort ordførerens foreløbige udkast til ændringsforslag. Heraf fremgår det, at Miljøudvalget overordnet set er positive overfor Kommissionens forslag og LIFE-programmets fortsættelse. Væsentligste substantielle pointer fra ordførerens side er et ønske om yderligere budgetforhøjelse til 7,2 mia. € samt en understregning af, at kvalitet og præstationer skal være fremherskende i programmet, ikke hensyn om geografisk balance.

Nærhedsprincippet

Formålet med forslaget er at videreføre LIFE-programmet med det primære sigte at understøtte den bedst mulige gennemførelse af vedtagne EU-politikker på natur-, miljø-, klima- og energiområdet i alle medlemslandene, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

LIFE-programmet er ikke reguleret under dansk lov. Programmet foreslås gennemført med vedtagelse af en EU-forordning med direkte retskraft i Danmark, og det fordrer dermed ikke særskilt implementerende dansk lovgivning.

Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske nettoindtægter ved forslaget vil bero på Danmarks evne til at formulere og opnå Kommissionens godkendelse af konkrete tilskudsprojekter fra LIFE-programmet i budgetperioden. Det bemærkes i den forbindelse, at en forudsætning for at hjemtage LIFE-midler fra EU er, at der findes national medfinansiering til at matche LIFE-midlerne med, jf. nedenfor. Danmark har i indeværende LIFE-budgetperiode haft succes med at hjemtage midler.

Statsfinansielle konsekvenser

Budgettet for LIFE-forslaget indgår i Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden 2021-2027 under udgiftskategori 3: "Naturressourcer og miljø" med et foreslået samlet budget på 5,45 mia. € (ca. 40,875 mia. kr.) (2018-priser). Da Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, vil LIFE-programmet svare til en statslig udgift på ca. 109 mio. € (ca. 817,5 mio. kr.) i budgetperioden.

Hvis Danmark ønsker at hjemtage LIFE-midler, skal projekterne suppleres med national medfinansiering. Den nationale medfinansiering kan komme fra for eksempel staten, kommuner og private fonde. Såfremt Danmark ønsker at hjemtage LIFE-midler, skal der nationalt allokeres midler til at medfinansiere konkrete natur-, miljø-, klima- eller energiprojekter.

Den seneste opgørelse fra Kommissionen viser, at i alt 95 LIFE-projekter er blevet medfinansieret i Danmark fra 1992-2016. Af disse har 57 projekter fokuseret på miljøinnovation, 35 på naturbeskyttelse og biodiversitet, 2 på information og kommunikation og 1 på teknisk bistand. Projekterne udgør en samlet investering på 242 mio. € (ca. 1,815 mia. kr.), hvoraf 108 mio. € (ca. 810 mio. kr.) er LIFE-bidrag fra EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Timeforbrug til projektan søgninger vil alene angå ansøgere og projektudførende myndigheder og virksomheder.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil i sig selv ikke berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. De konkrete natur-, miljø-, klima- og energiprojekter, som LIFE-støtteprogrammet vil fostre, må forventes at bidrage positivt til implementeringen af EU's og Danmarks natur-, miljø-, klima- og energipolitikker og til at forbedre natur- og miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark og EU. LIFE-støtte kan bidrage til at sikre overholdelse af nationale forpligtelser efter for eksempel EU-naturdirektiverne, som medlemslandene under alle omstændigheder skal opfylde.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget samt i EU-specialudvalget for energi-, forsynings- og klimapolitik.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at det er positivt, at der samlet tilføres flere midler til LIFE-støtteprogrammet. Danmarks Naturfredningsforening ønsker, at der bør arbejdes for, at der kommer flere midler til LIFE, idet Danmarks Naturfredningsforening mener, at 1 % af EU's samlede budget skal øremærkes natur og miljø. Danmarks Naturfredningsforening tager positivt imod støtten til den grønne omstilling gennem LIFE's nye energidelprogram, men bemærker, at støtten kun bør kunne bruges til "ren energi" som vedvarende energiløsninger frem for støtte til biomasse eller fossil gas.

Danmarks Naturfredningsforening udtrykker, at det er positivt, at der indgår flere delprogrammer i LIFE, og at der skal sikres synergi mellem indsatserne i delprogrammerne, for eksempel natur og klimatilpasning, hvor der er et sammenfald. Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det ikke fremgår, hvorvidt projekter kan få finansiering fra mere end et delprogram under "strategiske integrerede projekter".

Danmarks Naturfredningsforening støtter indførelsen af "strategiske naturprojekter", som ifølge Danmarks Naturfredningsforening kan være en katalysator for implementeringen af EU's regler og politik på natur og miljøområdet. Fokus for støtten bør ifølge Danmarks Naturfredningsforening være på biodiversitet, på naturgenopretning og på at udvikle ny natur frem for på at håndtere forurening fra for eksempel landbruget. Danmarks Naturfredningsforening udtrykker, at det er positivt, at medlemsstaterne kan beslutte at anvende midler fra Landdistriktsprogrammet til at understøtte strategiske naturprojekter og opfordrer i øvrigt til, at Danmark udnytter mulighederne for fuld hjemtagning til søjle II i landbrugspolitikken, samt udnytter en mulig mekanisme i den kommende landbrugspolitik for at flytte midler fra søjle I til II.

Danmarks Naturfredningsforening støtter den danske holdning om at afklare demarkation mellem LIFE og andre programmer, og at der gives mulighed for komplementær støtte. Danmarks Naturfredningsforening støtter, at der udvikles indikatorer og kriterier som rammer for LIFE-støtteprogrammets resultater og samlede målsætninger. Danmarks Naturfredningsforening bemærker endeligt, at Danmark bør sikre så mange nationale projekter som muligt gennemføres og prioriterer national medfinansiering til det.

Danmarks Naturfredningsforening understreger, at LIFE-midler på naturområdet bør gå til projekter, der fokuserer på genopretning af natur og beskyttelse af biodiversitet snarere end til at afværge negative påvirkninger fra landbruget. Derudover blev der spurgt ind til demarkationen mellem LIFE og andre programmer, herunder søjle II under den fælles landbrugspolitik, samt holdningen til etablering af én standardsats for EU-medfinansiering i LIFE-forordningen.

Dansk Byggeri har ikke nogen bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til formandskabets kompromisforslag.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslaget formål og indhold, herunder hovedparten af nyskabelserne i forhold til det eksisterende LIFE-program.

Regeringen lægger vægt på, at forhandlingerne om LIFE-forordningen ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme (MFF). Regeringen tager til efterretning, at budgettet foreslås forøget samtidig med, at der tilføjes et selvstændigt delprogram for energiprojekter under klimaområdet. Det er i forlængelse heraf vigtigt, at klimaområdet kan støtte projekter, som bidrager til opfyldelse af EU's klimamål, herunder projekter, der bidrager til at reducere udledningerne fra de ikke-kvotebelagte sektorer (fx transport og landbrug) samt projekter, der bidrager til opbygning og beskyttelse af kulstofpuljer (LULUCF-kreditter).

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen med forslaget fortsætter arbejdet med at sikre synergi internt i programmet såvel som med andre EU-programmer.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen med forslaget fortsætter arbejdet med at forenkle LIFE-programmet.

Regeringen finder det positivt, at der er mulighed for komplementær støtte, så en handling/indsats, der har modtaget bidrag fra et andet EU-program, også kan modtage et bidrag under LIFE, forudsat at bidragene ikke dækker de samme omkostninger. Dette kan understøtte LIFE-projekters evne til at skabe synergi med tiltag, der finansieres af andre fondsmidler.

Regeringen finder det positivt, at jordopkøb kan indgå i LIFE-projekter, men finder, at betingelserne i forbindelse med jordopkøb i et LIFE-projekt er for restriktive og med fordel kan åbnes op for at understøtte programmets formål. Danmark lægger derfor vægt på at anvendelsesområdet for jordopkøb som virkemiddel i LIFE-projekter udvides, så jordopkøb lige så vel kan anvendes i fx projekter med klimaformål som i projekter med naturformål.

Regeringen kan støtte, at såvel udformning af indikatorer til vurdering af programmets resultater samt kriterier for, hvorvidt ansøgte projekter vurderes at bidrage til at opfylde programmets overordnede målsætninger, fortsat fastsættes af Kommissionen via delegerede retsakter.

Regeringen lægger vægt på, at der af forenklingshensyn kun fastsættes en standardprocentsats for EU-medfinansiering af projekter i selve forordningsteksten. Medfinansieringssatsen skal afbalanceres mellem hensyn om at sikre støtte til flest mulige projekter overfor hensynet om at sikre tilstrækkelig EU-støtte til det enkelte LIFE-projekt. Denne balancegang vurderes velafbalanceret i det nugældende niveau på 55 %, og regeringen lægger derfor vægt på, at procentsatsen fastsættes til et niveau omtrent svarende hertil.

Regeringen kan støtte, at der fastsættes en maksimumgrænse for, hvor stor en andel af det samlede LIFE-budget, der må gå til integrerede projekter (strategiske naturprojekter og strategiske integrerede projekter tilsammen). Det vurderes hensigtsmæssigt, at grænsen sættes til omtrent samme niveau som i den nugældende forordning ud fra en logik om, at det kan være præmaturligt at forhøje grænsen, da de integrerede projekter er en nyere projekttype, som endnu ikke er ordentligt evalueret (de har eksisteret siden 2014). Der er så vidt vides endnu ikke er nogle afsluttede integrerede projekter, da projekterne ofte er langstrakte.

Regeringen lægger vægt på, at LIFE-komiteén fortsættes, så medlemslandene får indflydelse på udarbejdelsen af de flerårige arbejdsprogrammer samt at disse fortsat vedtages som implementerende retsakter. I forlængelse heraf finder regeringen det væsentligt, at medlemsstaterne får indflydelse på udformningen af udvælgelseskriterier med henblik på at sikre, at Kommissionen prioriterer LIFE-projekter, som understøtter nationale EU-mål indenfor natur-, miljø-, klima- og energiområderne, så LIFE-tilskud bidrager effektivt til at opfylde EU-forpligtelser.

Regeringen støtter, at der er fri konkurrence mellem medlemsstaterne om standardprojekter, så ansøgninger prioriteres ud fra kvalitet fremfor geografisk fordeling.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2018.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

9. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning der på vegne af EU skal tages under det 38. møde i den Stående Komité under Bern-konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder i forhold til ændringer i bilag II og III
KOM (2018) 731

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets afgørelse om den holdning der på vegne af EU skal tages under det 38. møde i den Stående Komité under Bern-konventionen for så vidt angår to forslag fra Schweiz og Norge om at flytte henholdsvis ulven og bramgåsen fra bilag II under Bern-konventionen til bilag III, hvilket vil medføre en mindre streng beskyttelse af de pågældende arter. Kommissionen foreslår, at der ikke tages stilling til det schweiziske forslag om at flytte ulven til bilag III under henvisning til, at der mangler den fornødne viden om ulvens udbredelse i Europa til at kunne tage stilling til forslaget. Kommissionen foreslår endvidere at støtte det norske forslag om at flytte bramgåsen til bilag III under henvisning til, at bestanden er vokset markant. En vedtagelse af forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige eller væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark. En vedtagelse af forslaget vil ikke umiddelbart berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 731 endelig af 31. oktober 2018 fremsat forslag til den holdning, der på vegne af EU skal tages under det 38. møde i den Stående Komité under Bern-konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder i forhold til ændringer i bilag II og III. Forslaget foreligger endnu ikke i en dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1 med henvisning til TEUF artikel 218, stk. 9.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Kommissionens forslag indbefatter forslag til rådsbeslutning vedrørende to forslag fra Schweiz og Norge om at flytte henholdsvis ulven og bramgåsen fra bilag II til bilag III.

For så vidt angår det schweiziske forslag om at flytte ulven til bilag III peger Schweiz på, at bestanden af ulve i Europa er vokset og giver anledning til konflikter i relation til mennesker og husdyrs sikkerhed, hvorfor Schweiz ønsker bedre mulighed for forvaltning af ulvebestanden.

Ifølge Kommissionen vil forslaget medføre, at der gives mulighed for forvaltning af ulvebestanden uden at aktivere de undtagelsesbestemmelser, som i dag gælder for regulering af ulve, herunder at der også gives mulighed for jagt på ulven. Kommissionen henviser til, at eventuelle ændringer bør bygge på nærmere undersøgelser af ulvens udbredelse i Europa og foreslår derfor, at der ikke stemmes om det schweiziske forslag, før der foreligger mere opdateret viden om ulvebestanden i Europa.

For så vidt angår det norske forslag om at flytte bramgåsen til bilag III peger Norge på, at bestanden er vokset, så der ikke længere ses at være behov for den strenge beskyttelse i liste II.

Kommissionen peger på, at de nyeste videnskabelige data viser, at bestanden af bramgæs er vokset til over det tidobbelte fra 1980 til 2010, så bestanden nu er i gunstig bevaringstilstand, og at der er behov for at kunne håndtere den stigende bestand. Kommissionen gør samtidig opmærksom på, at en ændring ikke vil være i overensstemmelse med beskyttelsen af bramgåsen i fuglebeskyttelsesdirektivet, og at der ikke er aktuelle planer om at ændre bilagene til direktivet, hvorfor EU fortsat vil have strengere beskyttelse af bramgåsen. Kommissionen foreslår at støtte det norske forslag.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

EU er part i Bern-konventionen og da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser omkring internationalt samarbejde om naturbeskyttelse, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Bern-konventionen

Danmark ratificerede Bern-konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder i 1982. Konventionen er desuden tiltrådt af EU, som har implementeret den i medlemsstaterne ved habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Formålet med konventionen er at beskytte vilde dyr og planter samt deres naturlige levesteder, navnlig de arter og levesteder, hvis beskyttelse nødvendiggør flere staters samarbejde, og at fremme et sådant samarbejde. Særlig vægt er lagt på truede og sårbare arter, herunder truede og sårbare migrerende arter.

Det følger af konventionen, at vilde dyrearter, som er opført på liste II, skal være særligt beskyttet, herunder skal der være forbud mod alle former for forsætlig indfangning og fangenskabshold samt forsætlig ihjelslagning, forsætlig skade på eller ødelæggelse af yngle- og rastepladser, forsætlig forstyrrelse af vilde dyr, i særdeleshed i perioder, hvor de yngler, udviser ynglepleje og overvintrer, for så vidt som forstyrrelsen måtte være væsentlig i forbindelse med konventionens målsætninger.

Det følger endvidere af konventionen, at for vilde dyrearter, som er opført på liste III, skal parterne træffe passende og nødvendige lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger for at sikre beskyttelse af disse dyrearter, herunder fredningstider og/eller andre fremgangsmåder til regulering af udnyttelsen, og i egnede tilfælde midlertidigt eller lokalt forbud mod udnyttelse med henblik på at genoprette tilfredsstillende bestandstørrelser.

For så vidt angår ulven skal det bemærkes, at det schweiziske forslag vil give mulighed for generel bestandsregulering efter Bern-konventionen. Den danske bestand er foreløbig så lille, at det ikke er relevant at tale om generelt bestandsregulering, herunder egentlig jagt på ulven.

Både ulven og bramgåsen er i Danmark omfattet af naturdirektiverne (habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet), som implementerer Bern-konventionen i medlemsstaterne. En ændring af Bern-konventionen vil derfor ikke medføre ændringer i beskyttelsesniveauet for hverken ulven eller bramgåsen, og der er ikke en automatisk sammenhæng mellem ændringer i Bern-konventionen og naturdirektiverne.

Begge arter vil således også efter en eventuel ændring af konventionen være omfattet af bestemmelserne i naturdirektiverne, jf. nedenfor. En ændring af ulvens status i forhold til habitatdirektivet skal ske efter direktivets artikel 19. I vurderingen af en evt. nedjustering vil artens bevaringsstatus i EU spille en rolle, da de foranstaltninger, der træffes efter direktivet, har til formål at opretholde eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de omfattede arter af fællesskabsbetydning.

Habitatdirektivet

Ulven er i Danmark omfattet af habitatdirektivet og er opført på direktivets bilag IV. Efter habitatdirektivets artikel 12 skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter på bilag IV, herunder forbud mod alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen, forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen og beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Der er i habitatdirektivets artikel 16 fastsat undtagelser, hvorefter forbuddet i artikel 12 kan fraviges, såfremt der ikke findes nogen anden brugbar løsning, og fravigelsen ikke hindrer opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde. Efter artikel 16 kan der efter en konkret vurdering gives tilladelse til at regulere (skyde) ulve for eksempel for at forhindre alvorlig skade navnlig på for eksempel besætninger og andre former for ejendom, af hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art. En reguleringstilladelse vil forudsætte, at alle andre afværgeforanstaltninger er forsøgt uden virkning.

Fuglebeskyttelsesdirektivet

Bramgåsen er i Danmark omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet og er opført på direktivets bilag I. Det følger af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en generel ordning til beskyttelse af fuglearter, herunder forbud mod forsætligt at dræbe eller indfange dem, uanset hvilken metode der anvendes, forsætligt at ødelægge eller beskadige deres reder og æg samt fjerne deres reder, forsætligt at forstyrre fuglene navnlig i yngletiden i det omfang, en sådan forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med direktivet. For fugle optaget på bilag I kan der ikke fastsættes jagttid.

Der er i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 15 fastsat undtagelser for forbuddet i artikel 5, såfremt der ikke findes anden tilfredsstillende løsning. Efter artikel 15 kan der efter en konkret vurdering gives tilladelse til at regulere bramgæs, for eksempel af hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed, af hensyn til sikkerheden for luftfarten eller for at hindre omfattende skader på afgrøder, besætninger, skove, fiskeri - og vandområder.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet ulven fortsat vil være omfattet af beskyttelsen i habitatdirektivets artikel 16, og bramgæsen fortsat vil være omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes endvidere ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke umiddelbart berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget.

Danmarks Naturfredningsforening savnede naturfaglige vurderinger, særligt i relation til Kommissionens oplæg om at udskyde en stillingtagen til beskyttelsesniveauet for ulv i regi af Bern-konventionen. Kommissionens forslag anses for fornuftigt fra Danmarks Naturfredningsforenings side. Med henvisning til Danmarks forvaltningsplan for ulv undrer Danmarks Naturfredningsforening sig over behovet for at ændre listningen af ulv. Danmarks Naturfredningsforening understregede, at det ikke er antallet af ulve, som er problemet i Danmark, men konfliktniveauet. Man gjorde opmærksom på, at det i dag er muligt at regulere problem-ulve, og undrer sig over, hvorfor der skulle være behov for at regulere alle ulve. Derudover anser Danmarks Naturfredningsforening det for problematisk, at det anføres, at en vedtagelse af forslaget ikke umiddelbart vil berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, da man er bekymret for at en nedjustering af beskyttelsesniveauet under Bern-konventionen vil resultere i netop dette i kraft af en efterfølgende nedjustering i EU og dansk lovgivning.

Landbrug & Fødevarer støtter både det schweiziske forslag om ulv og det norske forslag om bramgås. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste til, at Danmark stemmer i overensstemmelse hermed – og bakker op om, at arterne flyttes til bilag III og derved omfattes af en mindre streng beskyttelse i medfør af

Bernkonventionen end det er tilfældet i dag. Bramgåsen har haft en markant bestandsudvikling gennem en årrække. De voksende bestande af bramgæs volder stadig større problemer - ikke kun for landbrug, men også for blandt andet luftfartssikkerheden i lufthavnene i for eksempel København og Amsterdam. Det betyder, at der er et stort behov for at kunne forvalte arten gennem en mere fleksibel forvaltning end de nuværende rammer fastlagt af Bernkonventionen og fuglebeskyttelsesdirektivet. Det kan i den forbindelse bemærkes, at DCE har vurderet bramgåsen i rapporten "Vildtbestande og jagttider i Danmark - Det biologiske grundlag for jagttidsrevisionen 2018" og blandt andet konkluderer, at "bestanden vurderes at kunne bære en jagtlig afskydning oven i det antal, der p.t. nedlægges ved regulering". Endvidere fremgår det af rapporten, at arten ifølge Birdlife International ikke er truet på verdensplan.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre medlemsstaters holdning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv overfor både det schweiziske forslag om ulv og det norske forslag om bramgæs.

Ulvens genindvandring til Danmark har givet anledning til både utryghed hos lokalbefolkningen i de områder, hvor ulven er til stede, og til en række angreb på husdyr. Udfordringerne søges adresseret gennem en flerhed af indsatser, navnlig udbetaling af kompensation og tilskud til ulvesikre hegn i de berørte områder, og hegnene har vist effekt i forhold til at forhindre angreb. Desuden er der udarbejdet et administrationsgrundlag om regulering af såkaldte problemulve inden for direktivets rammer. Der efterspørges dog fortsat mere fleksibilitet i ulveforvaltningen fra landbruget og det lokalområde, hvor det ynglende ulvepar har etableret sig.

Regeringen ser derfor en ændring af Bern-konventionen som den, Schweiz foreslår, som et vigtigt politisk signal om, at der er behov for øget fleksibilitet i forvaltningen af ulve i Danmark, også i EU-reguleringen, uanset at dette ikke i første omgang vil slå igennem i habitatdirektivet.

Bestanden af bramgæs er vokset markant i de sidste mange år, og de mange bramgæs, der forår og efterår trækker gennem Danmark medfører betydelige skader på marker og afgrøder. Der er også her behov for øget fleksibilitet i forvaltningen.

Regeringen ser derfor også en ændring af Bern-konventionen som den, Norge foreslår, som et vigtigt politisk signal om behovet for at genoverveje beskyttelsesniveauet for bramgæs, også i EU-reguleringen, uanset at dette ikke i første omgang vil slå igennem i fuglebeskyttelsesdirektivet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det syvende møde mellem parterne i aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle for så vidt angår visse ændringer af bilag 3 til aftalen KOM (2018) 717

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det 7. møde mellem parterne i aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA) vedrørende ændringer af bilag til aftalen. Forslaget vedrører stillingtagen til et forslag fra Uganda vedrørende ændringer af kriterier til kategorisering i bilag 3 samt ændringer i kategoriseringen i bilag 3, der for ni arters vedkommende vil være i konflikt med gældende EU-lovgivning.

Kommissionen foreslår at acceptere forslaget, da argumentationen om faldende bestande er valid, men af hensyn til at sikre juridisk overensstemmelse mellem EU-fuglebeskyttelsesdirektivet og bestemmelserne under AEWA vil EU indgive et forbehold over for ændringen af kategoriseringen af de pågældende ni arter. Endvidere henvises der i forslaget til, at Kommissionen på vegne af EU har fremsendt forslag til ændringer af bilag 2 og 3 til vedtagelse på det 7. partsmøde under aftalen i december 2018. De foreslåede ændringer er i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning, men vil være af betydning for Færøerne, der ikke er omfattet af EU-reglerne, men er part i AEWA, som en del af det danske medlemskab. De foreslåede ændringer til bilag 3 vil betyde, at Færøerne som udgangspunkt ikke længere må drive jagt på topskarv, alk og lunde, som i dag er jagtbare på Færøerne. Danmark stemte imod forslaget.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 717 den 30. oktober 2018 fremsendt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på EU's vegne på det 7. møde mellem parterne i aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA) for så vidt angår visse ændringer af bilag 3 til aftalen. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. oktober 2018 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1 med henvisning til TEUF artikel 218, stk. 9.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Det 7. partsmøde under aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA) afholdes i Durban, Sydafrika den 4.- 8. december 2018. Vandfugleaftalen, der trådte i kraft 1. november 1999, er den største underaftale under Bonn-Konventionen om migrerende arter. Aftalen omhandler 254 migrerende vandfuglearter og skal sikre en koordineret og målrettet indsats for de pågældende trækfuglearter indenfor deres geografiske udbredelsesområde. Gennem aftalen engagerer medlemslandene sig i artsbeskyttelse, levestedsbeskyttelse, forvaltning af menneskelige aktiviteter, forskning og overvågning, uddannelse, information og implementering af forpligtelser i medfør af aftalen. Aftalens geografiske område dækker Europa, vestlige dele af Asien, Grønland og det nordvestlige Canada, Mellemøsten samt Afrika. I alt er 77 lande samt EU parter i aftalen. Inden for det danske rigsfællesskab har Danmark og Færøerne tilsluttet sig aftalen, men ikke Grønland.

Uganda har stillet forslag om ændringer af nogle af kriterierne til kategorisering af arter i bilag 3 samt ændring af kategoriseringen af en række arter i bilag 3 til aftalen. Forslaget om ændringer i kriterierne vurderes at være fagligt velbegrunder. Med hensyn til forslaget om ændringer i kategoriseringen af arter er en del af disse i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning (Fuglebeskyttelsesdirektivet), men for ni af de arter, hvor forslaget vil betyde jagtforbud, er dette ikke i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning. For fem af disse arter vil jagt kunne genindføres inden for rammerne af en international adaptiv forvaltningsplan. I forslaget til rådsbeslutningen fremgår det, at EU vil acceptere de foreslåede ændringer, men af hensyn til at sikre juridisk overensstemmelse mellem EU-fuglebeskyttelsesdirektivet og bestemmelserne under AEWA, indgive en reservation over for beslutningen om ændringen af kategoriseringen af de jagtbare arter, idet en ændring af fuglebeskyttelsesdirektivet ikke er muligt inden for fristen på 90 dage. Beslutningen vil dermed ikke få juridisk effekt i EU. Danmark forventer ligeledes at indgive en selvstændig reservation for de to af de ni jagtbare arter, der i dag er jagt på i Danmark med henblik på at sikre, at beslutningen ikke vil kunne få betydning i Danmark, hvis jagtforbud skulle blive indført. Denne fremgangsmåde blev også anvendt efter det seneste partsmøde i 2015.

Der henvises i indledningen til forslaget endvidere til, at Kommissionen i overensstemmelse med Rådets beslutning på vegne af EU har fremsat forslag til ændringer af bilag 2 og 3 til aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA). Forslagene skal vedtages på det 7. partsmøde til aftalen den 4. – 8. december 2018. EU's forslag til AEWA-bilagsændring omfatter følgende

1. Tilføjelse af topskarv til bilag 2

2. Populationen af topskarv, der forekommer i Barentshavet (uden for EU) listes i bilag 3 tabel 1 kolonne A kategori 2. Populationen af topskarv, der forekommer i den østlige del af Middelhavet (inden for EU) listes i bilag 3 tabel 1 kolonne A kategori 1C.
3. Oplisting af alle populationer af krumnæbbet ryle til kolonne A kategori 4 i tabel 1 i bilag 3
4. Oplisting af alle populationer af lunde til kolonne A kategori 1b i tabel 1 i bilag 3
5. Oplisting af alle populationer af alk til kolonne A kategori 4 i tabel 1 i bilag 3.

Forslaget om listning af topskarv i kolonne A betyder som udgangspunkt, at der vil være forbud mod jagt, indsamling af æg, forsætlig forstyrrelse med skadelig virkning for bestanden samt opbevaring, udnyttelse og handel med ulovligt nedlagte fugle eller indsamlede æg.

Forslaget om at inkludere topskarv er begrundet med, at skarv-familien allerede er omfattet af aftalen, og at netop disse to populationer, af denne ellers stationære art, trækker mellem yngle- og vinterområder og dermed opfylder betingelserne for at være omfattet af aftalen. Der har for den nordlige population i Barentshavet været svingninger i populationens størrelse, og den er rødlistet i Storbritannien og Rusland, mens den i Norge vurderes næsten truet. Middelhavsbestanden er rødlistet i for eksempel Bulgarien og Albanien. Begge populationer er beskyttet i henhold til gældende EU-lovgivning, og forslaget er således i overensstemmelse hermed. Forslaget er dog ikke i overensstemmelse med færøsk lovgivning, da der i dag er mulighed for jagt på topskarv på Færøerne.

For så vidt angår forslagene om oplisting af krumnæbbet ryle, alk og lunde, vil disse som udgangspunkt betyde, at der vil være forbud mod jagt, indsamling af æg, forsætlig forstyrrelse med skadelig virkning for bestanden samt opbevaring, udnyttelse og handel med ulovligt nedlagte fugle eller indsamlede æg. Dog vil bæredygtig jagt på krumnæbbet ryle og alk kunne fortsætte inden for rammerne af en international forvaltningsplan, da disse placeres i kategori 4. Der vil ikke være mulighed for jagt på lunde. Forslaget er i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning, da ingen af de tre arter er jagtbare i EU. Forslaget er derimod ikke i overensstemmelse med færøsk lovgivning, da der i dag er mulighed for jagt på alk og lunde på Færøerne. Der er ikke jagt på krumnæbbet ryle.

Danmarks medlemskab af aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA) omfatter Færøerne. Færøerne er ikke underlagt EU-lovgivning, og kan, som det er i dag, drive jagt på de pågældende arter. Der er som nævnt i dag jagt på topskarv, alk og lunde på Færøerne. Derfor vil de stillede forslag betyde indskrænkninger for Færøerne. Forslagene vil ikke betyde ændringer i beskyttelsesniveauet i Danmark.

Det færøske selvstyre kan ikke godkende, at topskarv, lunde og alk omfattes af kolonne A i tabel 1 i bilag 3 og har derfor anmodet om, at Danmark går imod forslaget om bilagsændringer på vegne af Færøerne. Der kræves to-tredjedels flertal for, at forslaget vedtages. Det forventes, at forslaget vil blive stemt igennem, da forslaget er i overensstemmelse med de kriterier, der er i aftaleteksten, og de pågældende arter ikke er relevante for en lang række lande.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

EU er part i Aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA), og da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser omkring internationalt samarbejde om beskyttelse af biodiversitet, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

EU-fuglebeskyttelsesdirektivet er implementeret i dansk lovgivning gennem dels jagt- og vildtforvaltningsloven med tilhørende bekendtgørelser samt naturbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser.

For alk, lunde, topskarv og krumnæbbet ryle gælder på dansk territorium forbud mod jagt, indsamling af æg, forsættelige forstyrrelser med skadelig virkning på bestanden, samt forbud mod opbevaring, udnyttelse og handel med illegalt nedlagte fugle og indsamlede æg.

På Færøerne er der i dag mulighed for jagt på alk, lunde og topskarv. Der er ikke jagt på krumnæbbet ryle.

Konsekvenser

For Danmark vurderes følgende: En vedtagelse af forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet forslaget er i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning, der er implementeret i dansk ret. Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes endvidere ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

For Færøerne vurderes følgende: En vedtagelse af AEWA-bilagsændringerne vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet tre af de omtalte arter i dag er jagtbare på Færøerne, og der med forslaget lægges op til et fremtidigt jagtforbud. En vedtagelse af AEWA-bilagsændringerne vil betyde en strengere beskyttelse af topskarv, alk og lunde.

Høring

Sagen har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget, og der er ikke modtaget bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget forventes vedtaget. I forbindelse med Rådets beslutning fra juni 2018 om indsendelse, på vegne af EU, af forslag til ændring af bilag 2 og 3 til aftalen om beskyttelse af afrikanskeurasiske migrerende vandfugle (AEWA), blev forslaget vedtaget i skriftlig procedure med kvalificeret flertal. Danmark stemte imod, mens Sverige og Polen afstod fra at stemme.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte vedtagelse af forslaget, da det kun vedrører stillingtagen til forslaget fra Uganda.

Regeringen vil på partsmødet stemme imod ændringerne af bilag 2 og 3 til aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA), for så vidt angår arterne topskarv, lunde og alk, da det foreliggende forslag ikke vurderes at kunne forenes med Rigsfællesskabets samlede interesser.

Regeringen vil, såfremt forslaget vedtages, på vegne af Færøerne indgive en reservation over for ændringen inden for fristen på 90 dage efter vedtagelsen, hvorved Færøerne kan blive undtaget fra beslutningen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt revideret supplerende samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 21. juni 2018 om forslag til Rådets afgørelse om indsendelse, på vegne af den Europæiske Union, om af forslag til ændring af bilag 2 og 3 til aftalen om beskyttelse af afrikanskeurasiske migrerende vandfugle.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.